

birekmek

(İkâinden de vazgeçilmez)

Fiyatı 250 kuruş

Politika

SAVASSIZ SÖMÜRÜSÜZ BİR DÜNYA İÇİN

PAZARTESİ

7

MAYIS 1979

ADRES:
İstanbul: Yerebatan Caddesi
Taşavaklar Sok. No 5 Çalgolu
Ankara: İzmir Caddesi No 20/27 Kızılay
TELEFONLAR:
İstanbul: 27 77 12 • 27 69 09
Ankara: 17 65 36 • 18 36 88

Yıl 5 Sayı 2124

Başbakan, yurt dışındaki işçilere teşekkür etti

Ecevit; Türkiye'nin yüzlerce bankaya, binlerce firmaya,

zengin ve yoksul bir çok ülkeye borçlu olduğunu söyledi

• ECEVİT, "ÇOK BORÇ ALTINA GİRİŞ OLAN TÜRKİYEYE KİMSE KOLAY KOLAY KREDİ AÇMAK İSTEMİYOR" DEDİ

• BAŞBAKAN ECEVİT: "BU AĞIR YÜKÜN ALTINDA EZİLMEYİP, YIL MADIK"

Ankara (ANKA) — Başbakan Bülent Ecevit, Türkiye'nin yüzlerce bankaya, binlerce firmaya, zengin ve yoksul çok ülkeye borçlu olduğunu söyledi. "Öylesine borç yükü altına girmiş ve Merkez Bankası'ndaki tüm

dövizleri tüketmiş bir ülkeye kimse kolay kolay yeni kredi açmak istemiyordu" demisti.

Başbakan Bülent Ecevit, Köln Radyosu aracılığıyla yayımladığı mesajda, gönderilen dövizden dolayı Türk iş-

çilerine teşekkür etmiştir. Başbakan Ecevit, mesajında Türkiye'nin içinde bulunduğu ekonomik darboğazı anlatmış, "Bu ağır yükün altında ezilmeyip, yılmamak... Yılmamak çünkü yurdumuzun geniş olanaklarına, yurttaşlarımızın yurtseverliğine ve sorumluluk bilimine güveniyorduk" demisti.

Ecevit, son birkaç ayda Türkiye'nin dışatılarında sağlanan dövizin artış kaydedildiğini, ancak buna rağmen dış satımdan sağlanan dövizin ancak Türkiye'nin petrol gereksinimini karşılayabildiğini ifade etmiştir.

Başbakan Bülent Ecevit, mesajında Türkiye'nin ekonomik darboğazda bu noktaya geliş nedenleri üzerinde dururken, 1973 petrol fi-

yatlarındaki artıştan bazı ülkelerin yarar gördüklerini bildirmiştir. Ecevit, bu artıştan Türkiye'nin çok olumsuz yönde etkilendiğini hatırlatarak şunları söylemiştir:

"Bunalandan yararlanılabilecek durumdaki ülkeler bile ihtiyatlı davrandılar, ekonomik yapılarında köklü değişikliklere giriştiler. Tasarruf önlemleri aldılar. Zengin - yoksul hemen tüm ülkeler daha tutumlu yaşama gereğini duydular.

Ülkemizde uzun yıllar yanlış bir sanayileşme politikası izlendiği için, fabrikalarımıza çoğaldıkça ekonomimizin dışa bağımlılığı da artmıştı. Çünkü kurulan fabrikalardan birçoğu, dıştan

Sükan: «Bankalar sistemindeki bozukluk, yolsuzluklara yol açıyor»

• TPAO, THY, TURİZM BANKASI, İSDEMİR ve BAZI ŞİRKETLER HAKKINDAKİ YOLSUZLUK İDDIALARI İÇİN 110 DOSYA AÇILDI

Ankara, (A.A.) — Devlet Bakanı Başbakan Yardımcısı Faruk Sükan, «Türkiye'de bankalar sisteminin bozuk olduğunu» bildirmiş, «Birçok yolsuzluklar ve suistimaller ve bozuk sistemden kaynaklanmakta, bu yüzden büyük ve haksız kazançlar elde edilmektedir» demiştir. Başbakan Yardımcısı Sükan, yürürlükte önemli bazı yolsuzluk iddiaları konusunda dün yaptığı yazılı açıklamada, «Bankalar sistemindeki bozuklukların ekonomik kalkınmayı engelleyecek boyutlara ulaştığını» söylemiştir.

110 YOLSUZLUK DOSYASI

Başbakan Yardımcısı Faruk Sükan açıklamasında Türkiye Petrolleri'nin petrol kulesi taşıması, Bursa A-Şağısı, Sun' Tahta Sana-yi ve Çarret Şiketi, Konya

(Devamı 8. Sayfada)

SSK'daki yolsuzluk iddialarını «Kasıtlı» olarak niteleyen İşgüzar, «Hükümete sorun çıkarmak istiyorlar» dedi

Ankara, (ANKA) — Sosyal Güvenlik Bakanı Hilmi İşgüzar, SSK'daki yolsuzluk iddialarını «bu yolsuzluk iddiası kasıtlı olarak ve zaman seçilerek ortaya atılmıştır» şeklinde konuşmuştur. İşgüzar, «Hükümete sorun çıkarmak istiyorlar» demiştir.

Haftalık Yankı dergisinin Sosyal Sigortalar Kurumu'nda yapıldığı öne sürülen yolsuzluk iddialarına ilişkin sorularını cevaplandıran Hilmi İşgüzar, yolsuzluk iddiaları üzerine kendisinin 1978 sonunda emir vererek konuyu tef-iş ettirmeye başladığını belirtmiş, «SSK'ya gölge düşürmek istenmektedir. Soruşturma sağlıklı bir şekilde devam etmektedir» demiştir.

İşgüzar, «SSK Müdürleri Kurulu sizin onayla» (Devamı 8. Sayfada)

İNGİLTERE'DE THATCHER DÖNEMİ...

İngiltere Başbakanı Margaret Thatcher kabinesini açıkladı

Londra, (ANKA) — 3 Mayıs günü İngiltere'de yapılan genel seçimler sonunda İşçi Partisi'nin büyük bir yeniliğe uğratıp Avam Kamarasında çoğunluğu kazanarak Kraliçe Elizabeth tarafından yeni İngiliz Hükümetini kurmakla görevlendirilen Bayan Margaret Thatcher, kabinesini açıklamıştır. Dünyanın dördüncü ve Avrupa'nın ilk kadın başbakanı olan Margaret Thatcher, kabinesinde hiç bir bayan üyeye yer vermemiştir. Bu arada yeni İngiliz Başbakanı, sağcı ve merkezci politikacılar olan

• Kabinede kadın bakan yok

Margaret Thatcher eskiye oranla daha sağda bir yönetim uygulayacak

Londra, (ABC) — Seçimlerden büyük bir zaferle çıkan Bayan Thatcher'ın eskiye oranla daha sağda bir yönetim uygulayacağı iddiaları yoğunluk kazanırken, Thatcher'ın ülkesindeki her İngiliz kapitalist yapmaya kararlı olduğu ifade edilmektedir. Sosyalizmin bugüne kadar ki uygulamalarının başarısızlığı görüldüğüne göre Thatcher'ın, yirmil yılın ekonomik ve siyasal gerçeklerine pek uy-

(Devamı 8. Sayfada)

CHP İZMİR İL KONGRESİ DÜN YAPILDI

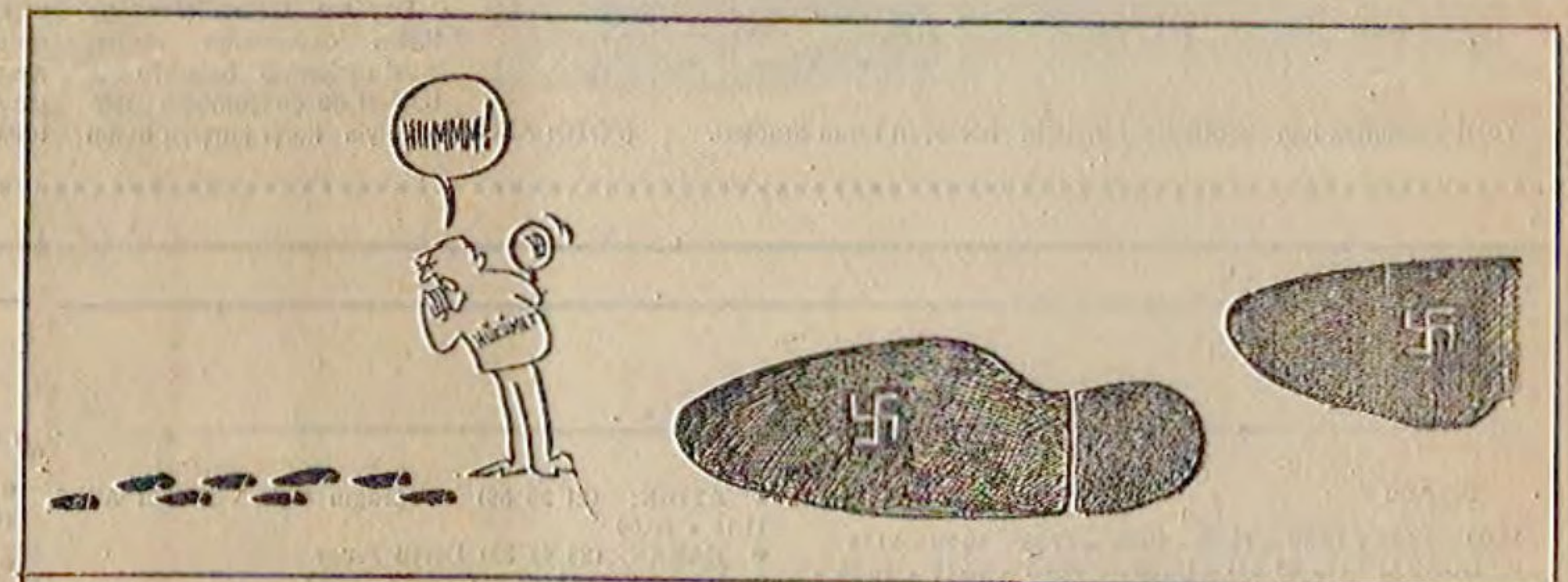
Üstündağ: «Demirel'in tek derdi var. O da kendisidir»

İzmir, (ANKA) — CHP Genel Sekreteri Mustafa Üstündağ, CHP ve onun hükümetinin, cephe hükümetlerinin cephelere bölümleri toplumu yeniden birleştirmeye çalıştığını savunmuş, «CHP hükümeti, cepheci hükümetlerin batırdıkları ekonomimizi kurtarma, yaraladıkları demokrasimizi iyileştirme ulusal birliğimizi pekiştirme mücadelesini vermektedir» demiştir.

Dün yapılan İzmir CHP İl Kongresine katılan ve bir konuşma yapan CHP Genel Sekreteri Mustafa Üstündağ, konuşmasında şunları söylemiştir.

«Cepheci muhalefet hükümetin ulusumuz yararına olan tüm olumlu girişimlerini engellemeye çalışıyor. Cephe partileri iktidarlarında bölücü ve yıkıcıydılar. Muhalefetlerinde de maalesef aynı alışkanlıklarını devam ettiriyorlar. İktidarlarındaki sormusuzluklarını muhalefetlerinde de sürdüren cephe partileri bir yandan ekonomimiz ve toplumumuzu esenliğe ulaştırarak her olumlu önleme karşı çıkarken, bir yandan da kendi dönemlerindeki sakat uygulamalarının sonucundan doğan sıkıntıları Ecevit Hükümetine yüklemeye çalışıyorlar. Ekonomimizi 70 Cent'e muhtop eden, aldıkları borçları bile ödeyemeyen cephe partileri Ecevit Hükümetinin ekonomimizi içine ittiği dar boğazdan kurtarma amacıyla aldığı cesur ekonomik ön-

(Devamı 8. Sayfada)

İzmir Belediyesi işyerlerinde, grevin ertelenmesi üzerine işçiler dün sabah iş başı yaptılar

İMF ile görüşmeler sürüyor

Ankara, (ANKA) — Türkiye'de bulunan IMF Heyeti Başkanı Charles Woodward'ın, «Dördüncü Beş Yıllık Kalkınma Planı ve 1979 mayacağı» ve «bu politikalarla dayanarak mayacağı» ve «bu politikalarla dayanarak

(Devamı 8. Sayfada)

İzmir (ANKA) — İzmir Belediyesi'ne ait 14 işyerinde DiSK'e bağlı Genel - İş Sendikası'nca 3 Mayıs sabahı başlatılan grevin, Bakanlar Kurulu'nca ertelenmesinden sonra, temizlik işçileri gece, otobüs ve trolleybüs görevlileri de dün sabah yeniden çalışmaya başlamışlardır.

Eshot otobüs trolleybüs işletme müdürlüğü yetkilileri

İzmir'de kentçi ulaşımı sağlayan belediyeye ait otobüs ve trolleybüslerin dün sabah saat altıda seferlerine başladıklarını bildirmişlerdir. Belediye temizlik işleri müdürlüğü yetkilileri de, grevin dün gece saat 24'te kaldırılmasından sonra, çöplerin toplanmasına başladığını söylemişlerdir.

İzmir'de grev dolayısıyla (Devamı 8. Sayfada)

Asgari ücret ve ne kadar olmalıydı?

- 3 -

Erkek ve kadının yılda birer dış fırçası (tanest 15.00 TL) kullandığı ve bir tıp diş macununun (25.50 TL) bir ay gittiği düşünülürse ayda 28.00 TL'da dış fırçası için gerekmektedir.

Babının ve büyük çocuğun iki ayda bir saç traşı olduğu (her traş 20.00 TL) babanın birkaç günde bir evde sakal traşı olarak ayda beşlik bir paket şilek kullandığı varsayımıyla ayda 25.00 TL. traş harcaması gerekmektedir. Babanın traş olurken kullandığı sabunun uzun süre gittiği ve annenin çok uzun sürede bir defada saçını kestirdiği düşünülürse, bunlar hesaba katılmamıştır.

Ey teminâtında tanest 50.00 TL. olan süpürgeci yılda iki tane kullandığı varsayımıyla. Aya düşen maliyeti 8.33 TL'dir.

Allenin tüm fertlerinin onbeş günde bir hamama gittiği, bunun dışında evde yıkandıkları varsayılırsa kişi başına 22.50 TL'dan ayda 130.— TL gerekmektedir. Bu harcamanın evdeki banyonun ısıtılması için yapılması da bir seçenek olabilir.

Teminât için ayda toplam 44.83 TL harcaması gerekmektedir. Günde gereken miktar da 13.83 TL olacaktır.

Büyük çocuğun ilkökulu başladığı varsayımıyla ilk okul birinci sınıf için yapılması gereken harcamalar yine asgari düzeyde hesaplanarak gözönüne alınmalıdır.

Dışarıdan satın alınması gereken kitaplar 30 TL, beş fiş defteri 50 TL, iki resim defteri 20 TL, iki defter 24 TL, bir düzine kurşun kalem 36 TL, bir kutu boya kalem 20 TL, kalemtraş-silgi-celvel 20 TL, beslenme çantası 30 TL, okul çantası 35 TL, önlük 230 TL, iki yaka 20 TL olmak üzere yılda 565 TL gerekmektedir. Budurunda gün başına düşen miktar 1.55 TL'dir.

Gazete - Kitap

Günde bir gazete alınması varsayımıyla 3.50 TL gerekmektedir. İşçilerin kitap okumalarından hoşnut olmayanlar bulunsun da onlar dahil kimse en azından açıkta kitap da okumasınlar diyemeyiz. Ayda bir kitap satın alındığı ve bunun 45.00 TL ettiği varsayılırsa günde 1.50 TL kitap için gerekmektedir. Günlük toplam gazete-kitap harcaması 5.00 TL olacaktır.

Sigara

Sigaranın sağlığı zararlı olduğu bilinmekle birlikte, başka bilinen bir gerçek de sigara alışkanlığının son derece yaygın olduğudur. Kari koca birinin günde bir paket, diğerinin ise yarım paket içtiği varsayımıdır. Toplumda bir paketten daha fazla içenler, daha az içenler ve istisna denecek kadar az da olsa hiç içmeyenler olduğu için böyle bir varsayım yapılmıştır. Asgari giderler bu Allenin Birinci İhtiyacı düşünülürse

Birincinin fiyatı 3.00 TL olduğuna göre günde 4.50 TL sigara parası gerekmektedir. Günde 30 sigaranın yakılması için de bir kutu kibritin aşağı yukarı dörtte üçü kullanılacağına ve kutusu bir lira olduğuna göre 0.75 TL da kibrit için gerekmektedir. Yani sigara-kibrit harcaması günde 5.25 TL olmaktadır. Bu rakam bir paket filtrelili sigaranın fiyatının üçte biri kadardır.

İhtiyaçların Giderilmesi İçin Gereken Toplam Harcamalar

Buraya kadar ele alınan ihtiyaçların giderilmesi için gereken harcamalar toplandığında bir günlük zorunlu temel ihtiyaçları giderilemek için gereken para miktarı ortaya çıkar.

ASGARI ÜCRET KAÇ LİRA OLMALIDIR?

Günlük ihtiyaçları karşılamak için gereken rakam olarak bulunan 251.65 TL Mart 1979 fiyatlarıdır. Yeni asgari ücretin belirlenip uygulanmaya başlaması çalışmalarını çok hızlı sürdürülmesi halinde bile en erken Mayıs başında gerçekleştirilebilir. Bu nedenle asgari ücretin yürürlüğe gireceği ayın koşullarını yansıtabilmesi için Mart-Mayıs fiyat artışları tahmin edilerek, yukarıdaki rakamın bu oranda artırılması gerekir. 1978'de Mart-Mayıs dönemindeki fiyat artışları yüzde 17.5 olmuştur. Ama bu yüksek artış Marttaki devalüsyondan ötürüdür. Devalüsyondan önceki iki aylık artış yani Ocak-Mart dönemi artış yüzde 9.3'tür. Eğer devalüsyon yapılmassa bu yıl fiyat artışının Mart-Mayıs'da yüzde 9 civarında olacağını beklemek, devalüsyon yapılmassa yüzde 13 civarında olacağını beklemek gerekir. Devalüsyon yapılmadığı takdirde günlük gerekli rakam 274.30 TL olacaktır. Eğer devalüsyon yapılsa bu rakamın daha da yüksek olması gerekir.

Asgari ücretin, en geç iki yılda bir yeniden belirlenmesi ilgili yönetmeliğin hükmüdür. Bu hüküm değiştirilerek asgari ücret her yıl yeniden belirlenmelidir. Dolayısıyla ilan edilecek asgari ücret bir yıl yürürlükte kalmalıdır. Böyle olunca bir başka ayarlama daha yapmak gerekmektedir. Çünkü fiyatlar bir yıl boyunca da artacaktır. Asgari ücretin bu artışlardan olumsuz etkilenmesini önlemek için asgari ücret olası altı aylık fiyat artışları oranında artırılmalıdır. Bu durumda yılın ortasındaki fiyatlar esas alınacağı için yıl boyunca görülen artışlar dengelenmiş olacaktır. SSK konusu ayarlama da yapıldığında günlük ihtiyaçlar için gereken rakam 342.33 TL olur. Son iki yılda fiyat artışları (İTO Ücretleri Geçirime İndeksi-yıllık) yüzde 31 ve yüzde 89'dur. Son yılın artış çok yüksektir. Bu artışın tekrar etmemesi gerekir. Bunun için önlemler alınmalıdır. Ama artışın bir anda çok düşmesi de beklenemez. Bu koşullarda fiyat artışının son iki yılın ortalaması kadar yani yüzde 50 olacağı varsayılabilir. Bu varsayım altı aylık artış da yüzde 25 olacaktır.

İşte 342.33 TL bu artış oranının hesaba katılmasıyla ortaya çıkmıştır.

Asgari Ücret Tüm Vergilerden Bağımsız Olarak Günde 389.84 TL Olmalıdır

Asgari ücret tüm vergilerden bağımsız olmalıdır. Asgari ücretten yalnız SSK primi kesilmelidir. 389.84 TL'nin işçi tarafından ödenmesi gereken SSK primi 46.76 TL'dir. Bu düşüldüğünde işçinin eline 342.33 TL net olarak geçecektir. Bu da günlük asgari ihtiyaçları karşılayacak bir rakamdır.

Asgari ücretin vergilerden bağımsızlığının sağlanması için ücretli ve maaşlıların gelirinin asgari ücret kadar olan kısmının

— Gelir Vergisinde indirim tabii tutulması (ücretliler ve maaşlılar için vergi indiriminin asgari ücret olarak belirlenmesi)

— Mali Denge Vergisinde başlık tutulması,

— Damga Vergisinde başlık tutulması,

İvedi olarak yeni asgari ücret belirlenmesiyle birlikte sağlanmalıdır.

389.84 TL'lik Asgari Ücret Neler Yeter veya Neler Yetmez

Bu rakamın hesap edilmesinde günün hiçbir işi hesaba katılmamıştır:

- eve herhangi bir eşya alınması,
- herhangi bir eşyanın, kırılan bardağın yenisi alınması veya kırılan çamaşırın takılması, bozulan musluğun tamiri ettirilmesi,
- radyo, televizyon, buzdolabı gibi gereçlerin gerçekleştirildiği elektrik taksitleri,
- kent içi ve kent dışı ulaşım, ivedi durumlarda taksiye binme,
- eş ve çocuğa SSK'dan verilen ilaçların bedelinin yüzde 20'sinin ödenmesi,
- gelen konukla ikram,
- sinema-tiyatro harcaması,
- bir gezmeye gitmek için yapılacak harcamalar,
- haberleşme için yapılabilecek harcamalar,
- çocuğun bir fotoğrafının çektirilmesi,
- tatil.

İki çocuklu, dört kişilik bir işçi ailesinin ancak asgari şartlarla yaşamını ve çalışmasını sürdürebilmesi için günlük asgari ücretin 389.84 TL olması gerekir. Bu gelir de ancak son derece hesaplı, dikkatli, bilgili olan bir aile için yeterlidir.

Günde 342.33 TL'lik net gelir elde eden bu aile ev eşyası almak veya bozulan-kırılan ev eşyalarının onarılması için hiçbir harcamaya yapmadığı, ulaştırma ve eğlence için hiçbir harcamaya yapmadığı takdirde ancak bu gelirle yaşayabilir.

(Devamı 8. Sayfada)

DÖRT BİR YÖREDEN

KISA KISA...

Onarımı tamamlanan eski İstanbul Defterdarlığı binası Haziran ayında hizmete giriyor

İstanbul (AA) — Büyük bir bölümü 1972 yılında yapılan ve Bayındırlık Bakanlığı Yapı İşleri Genel Müdürlüğüne 20 milyon liraya onarımı yaptırılan İstanbul Defterdarlık eski binası Haziran ayı içinde yeniden hizmete girecektir. İstanbul Defterdarlığı yetkilileri binanın Haziran ayında kendilerine teslim edilmesi için kentin çeşitli semtlerine dağılmış tapu daireleri ile bir kısım vergi dairelerinin bu binada toplanacağını ve halkın Defterdarlığın çeşitli idareleri ile ilgili başvurularını burada kurulaacak büro aracılığı ile daha seri şekilde cevaplandırılacağını söylediler.

(Devamı 8. Sayfada)

İsparta'da yoksul çocuklar için 250 bin lira toplandı

İsparta (ABC) — İsparta'da Çocuk Yılı neşleriyle yoksul çocuklar yararına yardım kampanyası açılmış ve 250 bin liranın üzerinde yardım toplanmıştır.

Yardım kampanyasını yürüten ilgililer, yardımsever İspartalıların daha da başta bulunmalarını beklediklerini belirtmişler ve bağışlanan para miktarının artacağını tahmin ettiklerini söylemişlerdir.

Ota yandan, yoksul çocuklara giydirilmek üzere 630 çift ayakkabı sipariş edildiği belirtilmiş, bu ayakkabıların ilkökullardaki ve yetiştirme yurtları ile orta okullardaki fakir öğrencilere dağıtılacağı ifade edilmiş. Fastaf Ayakkabı Fabrikasının da 50 çift ayakkabı bağışında bulunduğu belirtilmiştir.

Ereğli Kömür İşletmesi'nde iş kazalarının önü alınamıyor

Kdz. Ereğli (ABC) — Ereğli Kömürleri İşletmesi'nde meydana gelen iş kazalarının önüne bir türlü geçilememektedir. Son 4 ay içerisinde 12 işçinin daha hayatını kaybetmesi endişeleri artırmaktadır.

Tüm çabalara rağmen kazaların geçmiş yıllara göre azalmaması üzerine işçilerin moralman etkilendiklerini belirten ilgililer, işçilerin elinde olmayan nedenlerle üretimi düşürdüklerini söylemektedirler.

1979 yılı başından bu yana kömür havzası işyerlerinde 2114 iş kazası sonucu 2101 işçi yaralanmış, 12 işçi de ölmüştür. Bölgelere göre kaza durumları şöyledir:

Armutçuk Bölgesi 138 iş kazası, ölüm yok.
Kozlu Bölgesi 468 iş kazası, 4 ölü.
Üzümlü Bölgesi 505 iş kazası, 2 ölü.
Karadon Bölgesi 614 iş kazası, 6 ölü.
Amasra Bölgesi 166 iş kazası, ölüm yok.
Merkez Servisleri 178 iş kazası, ölüm yok.

Van'da bit pazarından alışveriş eden yurttaşlar görüldüğü. (FOTO: ABC)

Van'da bit pazarına rağbet arttı

Van (ABC) — Son bir kaç ay içinde Vanlı yurttaşlar artık giyim için bit pazarından başka bir yere gidemez hale gelmiştir. Magazalarda bir takım elbiseye 4000-4500 lira veremeyen yurttaşlar, bitpazarından bunun yarı fiyatına giyinebilmektedirler.

(Devamı 8. Sayfada)

İsparta'da tarım araçları yakıt bulabilmek için benzin istasyonlarında uzun kuyruklar oluşuyor

İSPARTA, (ABC) — İsparta ve dolaylarında akaryakıt sıkıntısı tüm şiddetle devam etmekte, sürekli çalıson araçlarla, tarım araçları benzin ve mazot alamamak için istasyonların önlerinde uzun kuyruklar oluşmaktadır.

Bayilere rafinerilerden getirilen akaryakıtın yetmemesi nedeniyle belediye otobüsleri de çalısonama tehlikesiyle karşı karşıya bulun

makta, bazı günler şehir içi taşımacılığı aksamaktadır.

Akaryakıt sıkıntısından en çok şikâyet edenler, tarım araçları ile şehirlerarası otobüs işletmecileri olmaktadır. Yakıtsızlık yüzünden özel otomobillerin kullanılmamasında büyük bir azalma görülürken, çiftçiler ise kendilerini ayırdıkları benzin istasyonundan yakıt bulabilmek için uzun kuyruklar oluşturmaktadırlar.

Bolu Endüstri Meslek Lisesi'nin uygulamalı dersleri sürüyor

BOLU (ABC) — Bolu Endüstri Meslek Lisesi'nin 4 yıldan beri uyguladığı sanayi ve işyerlerinde uygulamalı derslerin şimdiye dek 500'den fazla öğrenci katılmıştır.

İSVERENLERİ DİMENUN EDİYOR

Bu uygulamanın özellikle işverenleri menmun ettiği, öğrencilerin okullarda teorik olarak öğrendikleri konular üzerinde pratik yapmaları sonucu daha da ustalaştıkları ve iyi bir işgücü sağladıkları belirtilmektedir.

Konuyla ilgili olarak bilgi veren Bolu Endüstri Mes-

(Devamı 8. Sayfada)

SİNEMALAR

Beyoğlu

11.00 - 12.35 - 13.30 - 15.20 - 16.25 - 17.55 - 19.20 - 21.15
• DÜNYA: (46 63 61) Çingene 12.00 - 14.15 - 16.30 - 19.20 - 21.15
• PİTAS: (49 93 61) İlk Vücutlar 12.00 - 14.15 - 16.30 - 19.20 - 21.15
• EMİRCİ: (44 84 59) Tehdit 12.00 - 14.15 - 16.30 - 17.45 - 21.15
• ELHAMRA: (44 22 36) Sarı Emanuel - Hong Konglu Baba 11.00 - 21.00
• FALSA: (44 35 95) Güneşli Bataklık 12.00 - 14.15 - 16.30 - 18.45 - 21.15
• SES: (45 24 16) Kızgın Savaşçı - Günah Meleği: 11.00'den sonra devamlı
• SİNE POP: (44 24 22) Sırtı
• ÜNAL: (44 93 05) Ceylan - Sarhoş 13.30 - 20.30
• YENİ MELEK: (44 42 89) Kanca 12.00 - 14.15 - 16.30 - 19.15 - 21.15
• ZAFER: (44 93 04) Ceylan - Sarhoş 13.30 - 20.30
• AS: (47 03 15) Karavan
• KONAK: (49 25 05) Çüneyt Balkan Film Şenliği 11.00 - 12.45 - 14.45 - 17.00 - 19.15 - 21.30
• İNCİ: (40 45 95) Dertli Pınar 12.15 - 14.15 - 16.30 - 18.45 - 21.30 - C. Test - Pazar 11.00'den sonra devamlı
• ŞAN: (40 67 92) Kaybolan Yıllar

İstanbul

• YUMURÇAK: (61 01 60) Kara Çarşafı Gelin - Ağ Güzünü Mehmet 11.00 - 13.00 - 16.30 - 18.00 - 20.30
• BULVAR: (21 35 73) Sultan 11.00 - 13.00 - 15.00 - 17.00 - 19.00 - 21.00

• AYDIN: (21 35 59) Toprağın Oğlu - Bölücü Ailesi 11.15 - 20.00
• HAKAN: (23 42 33) Dertli Pınar
• KİSMET: (21 17 21) Dertli Pınar
• KRİSTAL: (21 17 21) Kanca
• KARTAL: (21 21 27) (Parseller) Yıkılış - Panik
• MARMARA: (22 38 60) Krokodil 12.00 - 14.15 - 16.30 - 18.45 - 21.15
• SİNEMA SUR: (23 67 12) Ölüm Kumarı - Kadın Doktor Olunca 12.00'den itibaren devamlı
• SİNEMA 74: (72 04 44) Baba Oğul Gelin
• ŞAFAK: (22 25 13) Kanca
• ÖZLEM: (21 81 29) Astronot Fehmi - Hem Seviş, Hem Dövüş 12.00'den itibaren devamlı
• ÖZKAN: (21 81 29) Karının Nisanı - 12.00'den itibaren devamlı
• NİLGÜN: (21 11 60) Kaybolan Yıllar - Şabanoglu Şaban 13.00 - 15.00 - 17.00 - 19.00 - 21.15
• YENİ MELEK: (Syüp) Şaolin - 5 Dell Pazarda 12.00 - 20.30

Kadıköy Üsküdar
• ARK: (54 02 68) Doktor Moro'nun Adası 11.00'den itibaren devamlı
• ATLANTİK: (44 43 70) Dertli Pınar 12.00 - 14.00 - 16.00 - 21.30
• KENT: (36 94 13) Amerikan Fever
• SİNEMA 43: (55 10 34) İlye Aile Coşuşu
• SUNAR: (33 03 84) Toprağın Oğlu
• SİNEMA 73: (53 09 97) (Çevizli) Panik - Yıkılış

TIYATROLAR

• ALİ FOYRAZOĞLU KORHAN ABAY TIYATROSU: (49 58 52) İsteyenle Bir Yüzdü Kara Vermeyenin Zeneli
• ANYAMANYA KUMFANYA: (37 80 83) Kadıköy Hakan Sineması (Mete İnselel Tiyatrosu'nun Aynısı) (21.30)
• BAKIRKÖY HALKEVİ: Memleketimden İnsan Manzaraları Cuma: 18.30, Cumartesi - Pazar: 15.30
• DEVEKÜŞÜ KABARE: (44 46 75) (Zeki Alasya - Metin Akpınar) Bir Bize Benzeriz
• GAZANFER ÖZCAN - GÖNÜL ÜLKÜ TIYATROSU: (48 80 91) Karımla Evleniyorum
• İSTANBUL AKADEMİK SANAT TOPLULUĞU: (33 06 13) (Sunar Tiyatrosu) Suç
• KENT OYUNCULARI: (48 35 89) Odalar
• NEJAT UYGUR: (22 41 12) Napolyon
• LEVENT KIRCA ARKADAŞ KABARE: (25 01 78) (Eski Çevre Tiyatrosu) Hayatıze Bir Hayat Ver.
• TEVHİK GELENBE TIYATROSU: (37 87 94) (Kadıköy II Tiyatrosu) Hadi Gene İşliniz.

ŞEHİR TIYATROLARI

• FATHİ: (28 53 80) Hitler Faşizminde Hayat-ı Hakikiye Sahneleri (21.00)
• KADIKÖY: (36 31 21) Yarın Bütün Dünya
• ÜSKÜDAR: (33 03 97) Fatavatsız Hanımefendi (21.00)
• TEPEBAŞI DENEME SAHNESİ: Kel Arkıcı Bir Vitenme Teklifi (15.30)

Nasır'ın kızı siyasi parti kuruyor

PARİS, (ANKA) — Mısır'ın eski devlet Başkanı Cemal Abdülnasır'ın kızı Huda Abdülnasır'ın Mısır'da yeni bir siyasi parti kurmak üzere teşebbüse geçtiği bildirilmektedir.

Paris'te arapça olarak yayınlanan haftalık «El Mustakbel» dergisinin bildirdiğine göre Kahire Üniversitesinden mezun olan Huda Abdülnasır, bir süre önce Tunus'a nakledilen Arap Birliği merkezinde çalışmaktaydı.

Mısır'da Kral Faruk'un devriminden sonra işbaşına geçen general Necip'e karşı çıkarak Mısır Devlet Başkanı olan Cemal Abdülnasır, Mısır'ın Arap milliyetçiliğinin merkez olmasını istemiş, 1952'den itibaren bir müddetle gelen Nasır'ın ölümünden sonra yerine geçen yardımcısı Enver Sedat ise, İsrail'e uzlaşarak bu ülke ile anlaşma imzalayan ilk arap ülkesi olmuştu.

Cemal Abdülnasır'ın kızı Huda'nın Kahire'de yayınlanan «El Ahras» Gazetesinin Filistin bölümünde çalışan Hatem Sadık'ta evli olduğu bildirilmiştir.

Arap ülkelerinin bir bölümü yakında vatandaşlarının Mısır'a girmelerini yasaklayacak

PARİS, (ANKA) — Arap ülkelerinin büyük bir bölümü yakında vatandaşlarının Mısır'a girmelerini yasaklayacakları öne sürülmektedir.

Paris'te arapça olarak yayınlanan «El Mustakbel» dergisinde, özellikle Basra Körfezi üzerindeki Arap ülkelerinin bu kararı alacakları iddia edilmektedir.

Bilindiği gibi Mısır'ın İsrail'e anlaşma imzalamasının ardından Bağdat'ta toplanan arap ülkeleri Mısır'da diplomatik ilişkilerini kesmeyi kararlaştırmışlardır.

Birçok arap ülkesi bankasının da Mısır'a yapılan trans feratı durdurdukları ve bu ülkeye yapılacak yatırımlar için para göndermeye son verdikleri bildirilmektedir.

Batı Ürdün'de öğrenciler nâstari yantı; iki üniversite kapatıldı

AMMAN, (ANKA - DPA) — Batı Ürdün'de, İsrail'in Batı Şeria ve Gazze Şeridi'ne özerkliğine ilişkin planlarını protesto eden öğrenciler gösteri yapmışlar, Batı hilem ve Bir-Set üniversitelerini kapatılmıştır.

İsrail yetkilileri Batı Şeria ve Gazze'ye idari özerklik tanıyacaklarını, yaşama özerkliği vermeyeceklerini ve burada bir Filistin devletinin kurulmasını engellayacaklarını bildirmişlerdir.

Ürdün askeri sözcüsü, Batı hilem Üniversitesinin dört gün için kapatıldığını, diğer üniversitede ise öğrenime süresiz ara verildiğini söylemiştir.

İngiltere'de ırkçılığı protesto eden göçmenler tutuklanıyor

İngiltere'deki ırkçı ve faşist bir parti olan Milliyetçi Cephe'nin toplantıyı planladığı bir miting protestosu eden göçmen işçiler polis tarafından tutuklanmıştır. Milliyetçi Cephe, İngiltere'ye gelen göçmen işçilere 111 saldırı yapmakla ve cinayet işlemekle tanınmıştır. Göçmen işçilerin ırkçılığı protesto eden göçmenlerin gösterisine müdahale eden polis çok kişiyi tutulmuştur.

Afrika'da bazı yönetimler Thatcher'in iktidara gelmesinden memnun değil

LUSAKA, (ANKA) — İngiltere'de yapılan seçimler sonucu muhafazakar partinin iktidara gelmesinden Afrika'daki siyah yönetimler hoşnut kalmamışlardır.

Zambia'da hükümetin gayri resmi organı durumundaki «Times Of Zambia» Gazetesi yayınladığı bir yorumda, Thatcher iktidarının Güney Afrika'da yaşayan siyahlar için felaket anlamına geleceğini bildirmiştir. Gazete, İngiltere'nin yeni başkanı Margaret Thatcher'in siyah Afrika'daki kitlelerin hareketine hiçbir yakınlık duymadığını belirtmiştir. Yorumda, bavyan Thatcher'in seçim kampanyası sırasında sözlerinden, kendisinin Namibya, Zimbabve (Rodez ya) ve Güney Afrika'daki siyah kitlelerin bağımsızlıklarını elde etmeleri ile ilgilenmediğini anlaşıldığı belirtilmiştir.

İngilizlerin, kendilerine başbakan olarak kimi seçeceklerini kendi sorunları olduğu kaydedilen yorumda, siyah Afrikalıların, Thatcher'in iktidara gelmesi ile yalnızca Güney Afrika'da bulunan siyahlar nedeniyle ilgilendikleri belirtilmiştir.

SSCB'de köy sağlık servisi

SSC Birliği'nin nüfusu 260 milyon kişiyi buluyor. Bunların % 33'i yani 88 milyon 200 bin köylerde ve kasabalarda yaşıyor.

Her köylüye ücretsiz olarak tıp yardımından faydalanma olanağı sağlanmış bulunuyor. SSC Birliği'nde değişik tıp örgütlerinin dahil olduğu özel köy sağlık servisi vardır.

EBE-SAĞLIK NOKTASI

... Bu tek katlı küçük evi, Ukrayna'nın, Çernovitsi ilindeki Serbiçani köyü sakinleri çok iyi bilirler. Burada köy ebe-sağlık noktası yerleşmiştir. Noktada sağlık memurlarından B. Spurnarskiy ve ebe E. Oleynik yıllardır çalışıyorlar.

Ebe-sağlık noktaları çoğu halde 300-800 insanın yaşadığı ve 4-5 kilometre yarı çapta bölge hastaneleri olmadığı yerlerde açılır. Fakat nüfus kesafetine göre ve yolların durumuna göre bu rakamlar değişebilir. Örneğin Uzak Kuzeyde, Sibirya'da ya da Kazakistan'da ebe-sağlık noktası ile hastane arasındaki mesafe daha uzundur ve bu noktanın servisi yaptığı insan sayısı daha az olabilir.

Peki sağlık memuru B. Spurnarskiy orada ne gibi işler görür? En başta Serbiçanılıların hepsine ilk tıp yardımı gösterir. Birden hastalanan insanlara bu gibi yardımın ne kadar önemli olduğunu anlatmaya gerek yoktur. Çoğu halde asıl bu yardım insanın sağlık durumunu iyileştirir bazen de hayatını kurtarır.

Örneğin sağlık memuru kanı keser, yaraları diker, kemikler kırıldığında zaman süreyi kayar ve saire yapar.

Ebe-sağlık noktaları hastanelerden uzakta bulunan yerlerde sağlık memuru tıp yardımına daha çok vakit ayırır. Üstelik doktorun tavsiyelerini yerine getirmesi, vantuz çekmesi, iğne yapması ve saire işleri görmesi gerekir.

Fakat sağlık memuru Spurnarskiy çalıştığı Serbiçani köyü ile muntaka merkezini çok iyi bir yol bağlar. Bu nedenle sakinlerin çoğu tıp yardımı için doğrudan doğruya bölge hastanesine müracaat ederler. Bu sayede sağlık memurunun işi bir hayli azalır ve hastalıkları önleme işine daha çok vakit ayırabilir. Bundan başka Spurnarskiy tıp kontrolüyle de uğraşır, kahve, magaza, fırın, çarşı, hamam, su boruları, kanalizasyon, çiftlik, kolhoz ve sovkozların değişik tesislerinin sağlık durumunu kontrol eder. Sağlık durumu iyi olmadığı halde, bundan bölge sağlık epidemiyoloji merkezini haberdar eder.

Peki köy ebesi ne yapar? B. Spurnarskiy birlikte Serbiçani köyünde çalışan B. Oleynik kadın ve çocuklarla uğraşır. Doğumları kabul eder, gebe ve genç annelerin sağlığını kontrol eder, çocukların sağlığını korur, bu işlerle sağlık memuruyla birlikte uğraşır. Onlar çocuk felci, difteri, boğmaca ve saire salgın hastalıklarını önlemek için aşı yaparlar.

(Devam Edecek)

YAYIN İLANLARI

SOVYET ORDUSU SOVYET SAVAŞ TARİHİ askerlik bilimi - doktrini stratejisi - sanatı

S. S. Lofotski başkanlığındaki 12 kişilik bilim kurulunun hazırladığı kitabın önsözünü Mareşal K. Y. Vorosilov yazdı.

416 Sayfa, 68 Resim, Gofre Kapak
60 İfra

Çeviren: NAHİT TÖREN

SORUN YAYINLARI
İsteme Adresi: P.K. 231 Aksaray/İst.
Türkiye Dağıtım: TEMEL DAĞITIM

GERÇEKÇİ TİYATRO SÖZLÜĞÜ

aziz calıslar

Türkiye'de ilk kez, maddesi dünya görüşüyle, "ansiklopedik sanat ve kültür" sözlüğü niteliğinde, Türk ve Dünya tiyatrosu.

• Kültür yayınevi
Dağıtım: GE-DA (Genel Dağıtım)

KONUK YAYINLARI

İşçi sınıfının, Uluslararası Birlik, Dayanışma ve savaşım günü olan

1 MAYIS'IN

Ülkemizi bugünlerde bütünü tehdit eden Faşizme ve Emperyalizme karşı.

ULUSAL DEMOKRATİK CEPHE DOĞRULTUSUNDA
güçlü bir adım olacağı inancıyla
İŞÇİ SINIFIMIZI VE DİĞER TÜM
ULUSAL VE DEMOKRATİK
GÜÇLERİ İÇTENLİKLE
SELAMLAR

BRECHT

HİTLER FAŞİZMİ ÜZERİNE KONUŞMALAR

• PROLETERİN PEYGAMBERİ • İSVEÇ YADA İNSAN SEVGİSİ • BEYLERİN SOYLARI • ADİNEYDİHERNEYSİNİN DÜZENİ v. b. ÜZERİNE KONUŞMALAR KAPSANAN BU ESERİNDE "BRECHT" KAPİTALİST TOPLUM DÜZENİNİN HEMEN HER KESİMİNİ DİYALEKTİK MANTİĞİ DAYANARAK KİYASIYA ELEŞTİRİKEN ÖZELİLE HİTLER FAŞİZMİNİ ODAK NOKTASI OLARAK ALIYOR?

KONUK YAYINLARI
P.K. 749 İST.

V.İ. LENİN

DEVRİMCİ LAFAZANLIK

19 TL
P.K.: 102 KIZILAY - Ank.

L. BREJNEV

"SRKP M.K. GENEL SEKRETERİ
Leonid İliç Brejnev'in
70. Yılı" Temel yayıncı

10 TL
P.K.: 102 KIZILAY - Ank.

georges cogniot

KOMÜNİST
ENTERNASYONAL
12,5 İBRA

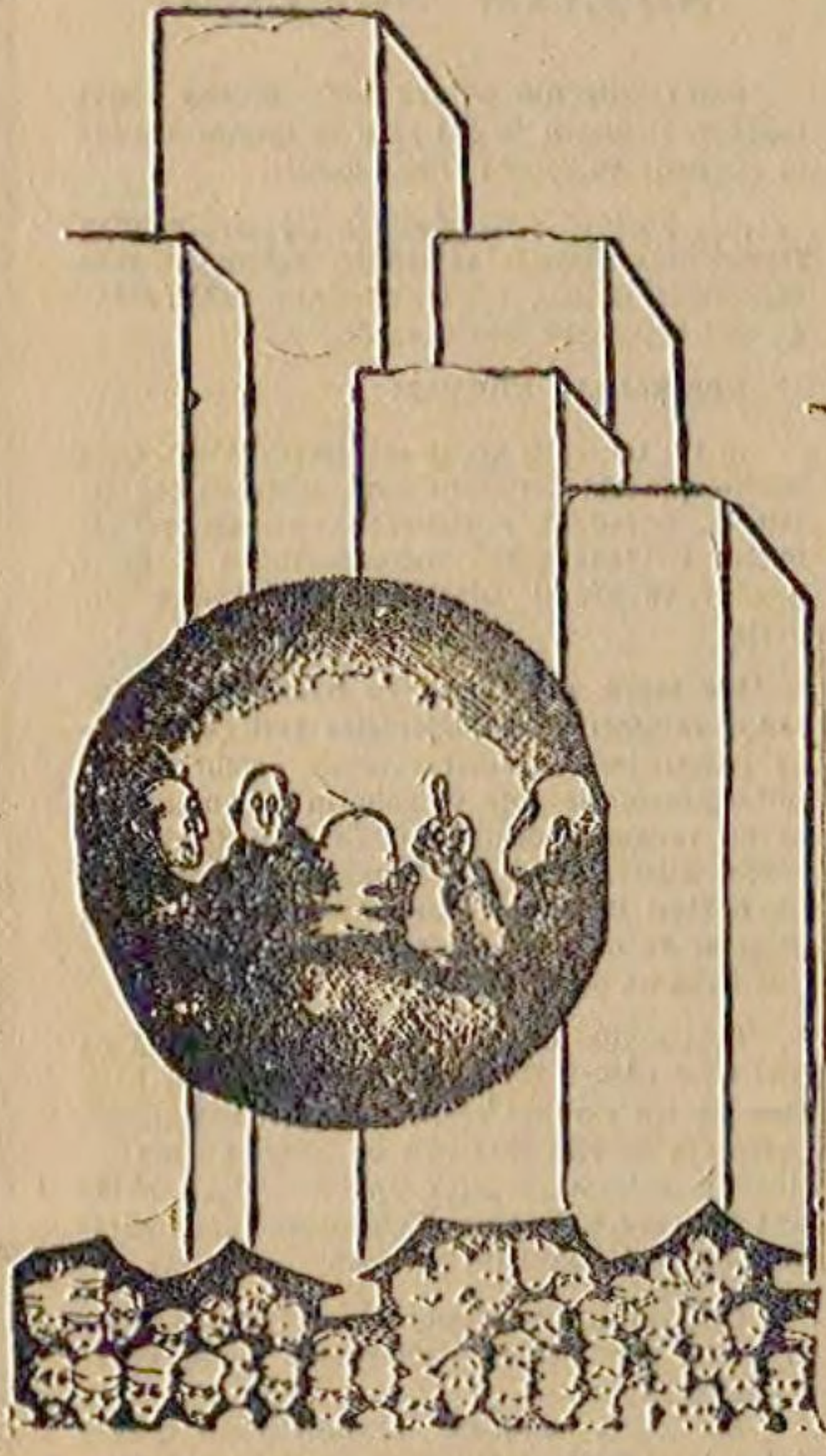
Temel yayıncı

SORUN YAYINLARI

	Fiyatı TL
1 — HELSINKİ KONFERANSI Tutanaklar ve Nihai Belge	25.—
2 — DAVRANIŞLARIMIZIN KÖKENİ (2. Baskı) Dr. Seref Teber	100.—
3 — BUGÜNKÜ PORTKİZİS SINIFLAR SAVAŞI (Marksist Araştırma ve İnceleme Enstitüsü) Barbara Schilling	12.50
4 — İŞÇİ SINIFI - SENDİKALAR VE 1918 HAZİRAN (OLAYLAR) NEDENLERİ/DAVALAR/BELGELER/ANILAR/YORUMLAR Turgan Annis - Srin Özdök	50.—
5 — İSVEÇ İSVEÇ DEĞİKLİKLERİ Muhamed Baka	8.—
6 — DEVLET GÜVENLİK MAHKEMELERİ Mutlu Kurtuluş	17.50
7 — SENDİKALAR VE SOSYALİZM (Türkiye) Henri Krasucki (2. Baskı, hazırlanıyor)	10.—
8 — BİLİMSEL - TEKNOLOJİK DEVRİM VE ÜÇÜNCÜ DÜNYA A. Short	12.50
9 — BUGÜNKÜ İSPANYA'DA SINIFLAR SAVAŞI (Marksist Araştırma ve İnceleme Enstitüsü) Hans-Werner Franz	15.—
10 — TÜRK - SOVYET HALKLARININ KARDEŞLİĞİ (Türk-Sovyet İlişkilerinin Kısa Bir Tanıtması) Cevdet Aksoy	10.—
11 — İŞÇİ SINIFININ POLİTİKA DIŞI TUTAN BURJUA SAVUNUCU TEORİLERİN ELEŞTİRİSİ M. Panova-F. Lerner-Y. Tcheplyguine N. Belosousov	15.—
12 — KÜBA KOMÜNİST PARTİSİ BİRİNCİ KONGRESİ VE KÜBA CUMHURİYETİ ANAYASASI Henri Krasucki	25.—
13 — SENDİKALAR VE SINIF SAVAŞIMI Henri Krasucki	10.—
14 — TARİHİN MANTIĞI (Toplantısında) Viktor Neznayev	10.—
15 — LENİN VE KOMÜNİST ENTERNASYONAL (Yayınların Büyük Çatışma Sosyalist Devrimine 60. Yıldönümüne Armağanı) Cevdet Aksoy	25.—
16 — SEÇİLMİŞ YAPITILARI Vasil Kolarov	35.—

İsteme Adresi: SORUN YAYINLARI P.K. 231 Aksaray/İstanbul
Türkiye Dağıtım: TEMEL DAĞITIM/Diyarbakır
Kıyafet Cad. No: 33/2 Çayyolu/İstanbul

BELGESEL / BİR SEMİNER

YEREL YÖNETİM VE GÜÇ YAPISI

~ seminer ~

Belediye Sorunlarına Temel Bir Yaklaşım

Türkiye'de modern belediyeçiliğin kökenleri Tanzimat'a (1839) kadar inmektedir. İlk Osmanlı Meclis-i Mebusan'ının çıkardığı ilk yasalar, 1877 tarihli «Dersaadet Belediye Kanunu» ve «Vilayet Belediye Kanunu»dur. Cumhuriyet'in Belediye Kanunu (1930) sayılı 1930 yılında yürürlüğe girdi ve hala yürürlüktedir. Bu yasa göre kurulmuş belediye sayısı 1978 yılında 1688'dir. Türkiye nüfusunun pratik olarak yarısı (21.534.883 kişi) bu beledelerde yaşamaktadır. Aynı yıl bu belediyelerin toplam bütçeleri 11 milyar 483 milyon TL olmuştur. Toplam belde nüfusunun 1/4'ü (5.025.341 kişi), nüfusu 1975 sayımına göre 10 binden aşağıda olan 1368 belediyenin sınırları içinde yaşamaktadır. Yine nüfusun buna yakın bir bölümü (4.899.469 kişi) de, üç büyük kent belediyesinde toplanmıştır. Geri kalan belde nüfusu, bu arada kalan 317 belediyede bulunmaktadır.

Belediye bütçelerinin gerçekleşme oranlarının ortalaması % 50-60 arasında saptandığından salt belediye harcamalarının 1978 cari fiyatlarıyla 6 milyar TL olduğu söylenebilir. Belediyelerde 60.000 memur ve 150.000 civarında işçi çalıştığı tahmin edilmektedir. Ancak, be-

lediye sistemini yan kuruluşları (belediye işletmeleri) ile birlikte düşünmek gerekir. Yapılan taramaya göre 500 küçük belediyenin 600'ün üstünde işletmeye sahip olduğu anlaşılmıştır. Yan kuruluşlar büyük belediyelerde, belediye bütçesinin 2-3 katı büyüklüğünde bir ekonomik faaliyeti temsil ediyorlar. Personel durumları da bu ölçekte iktisadidir. Bunların ötesinde, merkez bütçeden ve diğer kaynaklardan belediyeler ve ötekil yerel kuruluşlara (özel idare ve köyler) önemli akımlar (para, mal ve hizmet) vardır.

Şimdi, millî ekonomi içinde bu büyüklüklere varmış, daha da önemlisi, halkın hergün yaşadığı bir gerçek olgu hakkında neler biliyoruz? Bugüne kadar gelen «mahalli idare» ve özellikle «belediye literatürünü» bir kaç grupta toplanabilir:

I. Genel Yaklaşımlar: Bunlar daha çok hukuk (idare hukuku, mali hukuk, seçim hukuku, ceza hukuku vb.) sosyolojik ve tarih açılarından olaya yaklaşmaya çalışırlar; kantitatif bir çalışma ve araştırma ürünü değil, normatif alanda kanunların, içtihatların ve elde-

ki diğer verilerin aktarım ve yorumuna dayanmaktadır.

II. Özel konularda ya da sorunlarda yazılmış kitap ve makaleler: Monografi türündeki kitapların sayısı çok azdır. Ancak, daha çok meslek periyodiklerinde yer alan makaleler bu grup literatürün esas gövdesini oluşturmaktadır. Birbirine çelişen ve çok özel konuları kapsayan bu makaleler koleksiyonundan bir bütüne ulaşmak çok güç görünmektedir.

III. Gazete yazıları, fıkralar ve şikâyetler: Hergün yüzlerce yayınlanan bu yazı ve mektupları, aslında, çok önemli bir araştırma malzemesi sağlamaktadır. «Burhan Felek» yaklaşımı diyebileceğimiz bu tür yazıların prototipi, tarih, şikâyet ve «eğer ben olsaydım» yolu tavsiye ve önerileri içeren kişisel ve toplumsal «tepek» niteliğindedir.

IV. Araştırmalar: Bu alanda iki araştırmanın sonuçlandırılmış bilgilere: Prof. Fehmi Yavuz'un, 1965'de sonuçlandırıldığı «Türk Mahalli İdarelerinin Yeniden Düzenlenmesi Üzerine Bir Araştırma», (TODAY ve DPT ortak yayını olarak 1966'da kitaplaştırıldı.) Ve İq-

İşleri Bakanlığı İq düzen çalışmaları arasında yer alan 23 monografiden oluşmuş «Belediyeler» serisi. Bu çalışmayı özetleyen sonuç raporu da kitap olarak yayınlanmıştır. Prof. Yavuz'un yönettiği çalışmanın tüm mahallî idareleri kapsadığı düşünülürse, sırf belediye konusunda yapılmış tek kapsamlı araştırma, İşleri Bakanlığı'nın İq düzen çalışması olarak ortaya çıkıyor. Ancak, bu çalışmaya teknik açıdan araştırma demek güç. Daha çok belediyelerin kanuni görevlerinin ne olduğu ve ne gibi engellerle karşılaştığını anlamaya yönelik bir tarama niteliğinde. Sadece, Çöker-Uzelgün'ün «Belediye Harcamaları» (6 Nolu monografi), kantitatif bir yaklaşımın Türkiye'deki tek ürünü sayılabilir.

Niçin belediye olgusuna kantitatif yaklaşımlarla gidilmemektedir? Birinci belediye ünitesi, milyonlarca verinin, istatistik ve sayının kaynağı değil midir? Buna olumlu cevap vermek kolay değil. Yünlük olarak bilinen belediye serileri sadece bunlar: Belediye bütçeleri, son sayıma göre belediye nüfusları, belediye sayıları. Temel veri niteliğindeki kesin hesap rakamları 1958-69 yılları için Devlet İstatistik Enstitüsü tarafından il bazında toplanmış. Bu tarihten sonra, İşleri Bakanlığı ile DİE arasındaki işbirliği gevşemiş, istatistik üretimi durumu da nazından çok yavaşlamış. Zaten bu istatistikler (komputer çıktıları) belediye bazında kullanıma elverişli değil; her yıl için belediyelere ayrı bir kod verilmiş, seri içinde belediye izlemek imkânsız. Belediye keskin hesaplarının Sayıştay'a gönderilmesi yasal bir zorunluluk. Ancak, Sayıştay bu işi asil görevi saymadığı için, bu hesapları gerektiğinde inceliyor ve herhangi bir istatistik üretmiyor. Mahalli İdareler Genel Müdürü 1949 ile Maliye Bakanlığı da bu alanda bilgi üretimine geçmiyor. Oysa, Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü'nün 1925'ten 1939 yılına kadar belediye kesin hesapları, personel, araç, gereç vb. konularındaki istatistikleri her alandaki araştırıcıyı bugün dahi memnun edecek mükemmelliğindedir.

(Devam Edecek)

Belediyelerin işlevlerinin ve politik yapılarının sayısal görünümü

İller Bankasının 1975-76 yılı lîme suyu, elektrik, kanalizasyon ve diğer işlerle ilgili yatırım tahsisleri incelendiğinde, bu tahsislerin nüfusa oranla büyük bir kısmının dördüncü grup belediyelere tahsis edildiği gözlenmiştir. 1975 ve 1976 yıllarında yukarıda sayılan işlere toplam 6.235 milyon TL, yalnız İller Bankasından kanallanmış toplam 1.500 milyon TL'dir.

1974 yılında DSİ'nin ve YSE'nin lîme suyu, köy yolları ile ilgili yatırım toplamaları 2.669 milyon TL iken, 1975-1976 döneminde bu işler için 9.250 milyon TL, gerçekleştirilmiştir. Daha başka bir ifade ile, 1974 yılında kırsal alana kanallanmış toplam yatırım miktarı 4 milyar TL, civarında iken, 1975-1976 yıllarında 15 milyar TL civarına yaklaşmıştır.

Yukarıdaki hesaplamalara, Maliye, İmar, İskan, Bayındırlık, İşleri, Turizm Bakanlıkları ile İller Bankası yardımlarını da eklediğimizde 1975-1976 yılı subvansiyonlarının 20 milyar civarında oluştuğunu söylemek mümkün olabilir.

Dört grup belediyeler topluluğunun, 1973 Belediye Seçimlerine göre parti dağılımları incelendiğinde, birinci grupta CHP ve AP'nin belediye sayısı olarak dağılımının yüzde 42'ser olduğu görülmektedir. Burada dikkati çeken husus, bu grubun yüksek nüfus ve yüksek bütçelerinde CHP yüzde 70 belediye başkanlığına sahiptir. Bu grubun aşağı bütçe ve aşağı nüfusunda ise, CHP belediye başkanlıklarının yüzde 38'ine hakim bulunmaktadır. İkinci grupta CHP yüzde 38'ini, üçüncü grupta yüzde 33'ünü ve nihayet dördüncü grupta ise yüzde 30'unu elinde bulundurmaktadır. Başka bir deyişle, Belediye Başkanlıklarına CHP büyük nüfus ve bütçe gruplarında, AP ise düşük nüfus ve bütçe gruplarında hakim durumdadır.

1973 Belediye Başkanlığı seçimi oy dağılımları incelendiğinde, katılma oranlarının az olduğu büyük kentlerde CHP'nin fazla oy topladığı, buna karşılık katılma oranının yüksek olduğu küçük kentler ve küçük belediyelerde ise AP'nin fazla oy aldığı gözlenmektedir.

CHP'nin üstünlüğü olan belediye nüfuslarının toplamı 8 milyon kişi civarındadır. AP ve diğer partilerin üstünlüğü olan yerlerdeki toplam belediye nüfusu ise yaklaşık 13 milyon civarında bulunmaktadır.

Bütün gruplarda kişi başına düşen bütçe gelirleri aşağı yukarı birbirlerine çok yakın bulunmaktadır. Özellikle küçük belediyelerin bulunduğu dördüncü grup daha ziyade iltidara yakın belediyelerden oluşmuş bulunmaktadır. Bunlarda kişi başına düşen bütçe gelirlerinin fazla olması, politik belediyeler olmasından ileri gelmektedir.

Yukarıda değindiğimiz mahallî idarelerin sorunlarının günümüzde kadar neden çözülmemiş olduğunu gerçek neden, politik yapı incelendikten sonra daha da aydınlanmış bulunmaktadır. Yukarıda değindiğimiz temennilerin uygulanması sokulması ve belediyelerin mali özerkliğine kavuşturulması bu düzen içinde imkânsız görülmektedir. Ayrıca, mahallî idare politikaları ile genel seçim politikaları arasındaki yakın ilişkiler, gerek taban fiyat politikalarının genel seçimleri etkileme gücünden gerek diğer ekonomik politikaların seçimlerle olan ilişkilerinden çok daha etkindir.

Şimdi yukarıda sordumuz sorunların cevaplarını verebiliriz.

Belirtilen tüm temenniler günümüzde düşünüldü ortaya atılmamış daha önceden de ilgili noktalara ilişkin ve dokümanları hazırlanmış ve hatta bazıları kanun haline getirilmek üzere meclislere sevk edilmiş ve kadük olmuştur.

Bu teklif ve temennilerin uygulamaya sokulmak istenmemesi, özellikle dördüncü grupta bulunan ve politik belediye diyebileceğimiz belediyeleri, Merkezî Hükümet Yöneticilerinin bazı organları ile devamlı merkez kontrolü altında tutma istemidir.

Gayet açıktır ki, güçlenen mahallî idareler (belediyeler), mali özerkliklerine kavuşturulduğunda, Merkezî Hükümet Yöneticilerinin politik yerel güçleri de zayıflama temayüllü gösterebilecektir. Yerel idarelerinin güçsüzlüğü ve merkeze bağımlılığı, Merkezî Hükümet Yöneticilerinin güçlülüğünün simgesidir.

(Devam Edecek)

Uluslararası sendikal hareket ve Türkiye

- 3 -

1905'teki Amsterdam Konferansında Fransız CGT'si, 8 saatlik çalışma süresi, genel grev, antimilitarizm gibi önemli konuları gündeme getirmeye çalışacak, ancak başarısız olacaktır.

Konferans 1907'de Christiania'da, 1909'da Paris'te toplanır.

1911'de Budapeşte'de toplanan konferans gangster sendikacılığın babalarından sayılan Samuel Gompers'in başkanlığındaki Amerikan ALF'nin delegesi de katılır.

Nihayet 1913'de toplanan Zurich konferansında, uluslararası örgütün yapısı belirlenir ve Uluslararası Sendikalar Federasyonu adını alır. Legein başkanlığı seçilir.

Örgütün üye sayısı 1904'ten beri durmadan çoğalmıştır.

USF içinde egemen bir sendikacılık anlayışı yoktur. Fransız, İtalyan ve İspanyol sendikaları daha çok anarcho-sendikalist anlayışta iktisadidir. İngiliz ve Amerikan sendikaları, açık sağ sendikacılığın damgasını taşımaktadır. Ağırılığı elde tutan Alman sendikaları ise, 2. Enternasyonal'in oportünist fikirlerine bağlıdır.

Kızıl Sendikalar Enternasyonal Genel Sekreterliğini yapmış olan Lozovski, USF'yi «uluslararası posta kutusu»; Lenin ise, USF'yi başkanı Legein'i «karşı-devrimci burjuvazinin ve monarşinin hizmetindeki iğrenç işçi sınıfı celladı» olarak nitelendirecektir.

Birinci Dünya Savaşı sırasında USF'nin faaliyetleri durmuş, şoven ve milliyetçi yarıları su yüzüne çıkan USF üyesi sendikalar birbirlerini suçlamaya girişerek emperyalizmin tuzağına düşerler ve 1871 Paris Komünü sırasında Fransız ve Alman işçileri arasında şahlanmış olan proletarya enternasyonalizmi ruhu gölgede kalır.

Bununla birlikte, Amerikan AFL 1914'teki kongresinde, savaşın hemen sonra uluslararası sendikal birliğin yeniden kurulması gerektiğini ileri sürer. 1915 yılında Fransız ve İngiliz sendikacıları Londra'da buluşurlar. 1916'da Leeds kentinde İngiliz, Fransız, Belçikalı ve İtalyanların

katılmasıyla bir konferans toplanır. Bunu 1917 ve 1919'da iki kez Bern'de toplanan konferanslar izler. İngiltere, Fransa, Belçika, Almanya, Avusturya, Hollanda, Norveç, İsviçre dahil 16 ülkeden 63 delegesi katılır. Amaç uluslararası sendikal örgütü yeniden canlandırmaktır. Sovyet sendikalarının bu çalışmalara katılmasına olanak tanınmaz.

1919 Amsterdam Kongresiyle USF yeniden kurulur. Kongrede Almanlar ile İngiliz ve Fransızlar arasında çok sert tartışmalar geçmiştir.

Anatüzüğünün 8. maddesine göre USF'nin amaçları şöyle sıralanmıştır:

a) Tüm ülkelerin sendikal hareketleri arasında bağları geliştirerek uluslararası işçi sınıfının birliğini gerçekleştirmek.

b) USF alanı içinde yer alan Uluslararası Meslek (ya da İşkolu) Sekreteriyalarını geliştirmek.

c) Ulusal ve uluslararası düzeyde tüm ülkelerdeki sendikal hareketin çabalarını ve çıkarlarını desteklemek.

d) Uluslararası toplumsal mevzuatın ilerletmesini teşvik etmek.

e) İşçi eğitimi teşvik etmek.

f) Her türlü savaşı önlemek ve gerektikçe savaşmak.

Savaşın sonra sendikalaşma eğilimi büyük bir hız kazanmıştır. İngiltere, Fransa, Almanya ve ABD'de sendikali işçi sayısı çok büyük artışlara rastlanır.

USF'nin çalışma alanında, 23 Haziran 1919'da imzalanan Versailles Antlaşmasıyla kurulan Uluslararası Çalışma Örgütü (ÜÇÖ) büyük yer tutar.

USF Batı Avrupa dışında yaygınlik göstermez. USF ile Uluslararası İşkolu Sekreteriyaları arasında çok sıkı bir bağ kurulmuştur. Bıçimsel olarak organik bir bütünlük söz konusu olmasa bile, USF'nin 7.495.000 üyeyi kapsayan (1938) 2. Meslek Sekreteriyasını kapsadığından söz edilebilir.

Tekelleşik aşamasındaki kapitalist sisteminin 1920 bunalımı, kapitalist ülke sendikal örgütlerini savunma durumuna, kazanımları elde tutabilme savaşına itmiştir. İşsizlik görülenmiş boyutlara varmıştır. Öte yandan faşizm tırmanmaktadır. 1920 yılında USF'nin 22 milyonu aşan üye sayısı, Hitler ve Mussolini karşısında Alman ve İtalyan sendikalarının tutunamamaları sonucunda 9 milyona (Mart 1935) düşecektir. 1936 Temmuzunda Londra'da USF'nin Kongresinin toplanmasından hemen sonra, İspanya'da iş savaşı patlak veriyor ve USF bir örgütünden daha oluyordu.

İkinci Emperyalist Paylaşım Savaşı kapıyı çalar, işçi sınıfının uluslararası sendikal birliği sağlanmış değildir. 1920'de Hristiyan Sendikaları Uluslararası Konfederasyonu (HSUK) 1921'de de Kızıl Sendikalar Enternasyonal (Profintern) kurulmuştur.

Sovyet kaynaklarına göre, USF içinde İngiltere'nin ve Fransa'nın genel sendika liderleri ağırlıklı bir konuma sahiptirler. «Tüm faaliyetleri, 2. Enternasyonal yanlısı oportünist partilerin politikasına bağlıdır. Amsterdam Enternasyonal (USF'nin diğer adı), burjuvazi ile proletaryanın işbirliğini savunuyor ve işçi sınıfının devrimci savaşımlarını tanımlıyordu. Amsterdam «Enternasyonal»'nin yönetimi, işçi hareketini bölme-yi hedefleyen bir politika izledi; federasyondan sol sendikaları dışlıyor, sendikal hareketin birliğini gerçekleştirme, sermayenin saldırısına, savaşı tehlikesine, gerileliğe ve faşizme karşı ortak savaşımlar verme yolunda Kızıl Sendikalar Enternasyonal'inden gelen tüm önerileri geri çevirirdi.»

1. 1. 3. Kızıl Sendikalar Enternasyonal

1917 Ekim Devrimiyile insanlık tarihinde bir çığır açılmıştır. Yeryüzünde ilk sosyalist devlet kurulmuştur. Ekim Devriminde sendikal örgütlerin oynadıkları rol bilinmemektedir. Lenin, «işçi sınıfının, Sovyet sendikalarının desteği olmasa Sovyet İktidarı 24 ay, hatta 24 saat bile ayakta kalamazdı» demiştir.

SÖZLÜK

KOOPERATİF
KÖYLÜLERİ SINIFI

Tüm emekçi köylülerin, kırsal kesim işçilerinin bir bölümünün, orta çiftçilerin yanı sıra, tarımsal üretim kooperatiflerinde çalışan birçok sanayi işçisinin, gönüllü olarak birleşmeleriyle doğmuş olan, sosyalist toplumda emel sınıflardan biri...

Bu sınıf, işçi sınıfının en önemli bağdaşığı ve tarımsal üretimin asıl dayanağı olmaktadır. Sosyalist toplumda politik iktidarın uygunlanmasına da katkı.

Kırsal ekonominin, kırsal kesimdeki çalışmaların ve köyün yaşam koşullarının sosyalist esip gelişmesiyle, kooperatif köylüleri sınıfının da hem maddi yaşam koşulları, hem bilinci, hem de düşünme tarzı zihniyeti nitelikçe değişime uğrar. Gelişmiş sosyalist toplumun biçimlendirilmesi sırasında kooperatif mülkiyeti toplumsalmaya devam eder, büyük kooperatif kuruluşları ve birlikleri doğar. Modern teknoloji dayanarak sanayide kullanılan üretim yöntemlerine geçişleriyle birlikte, tarımsal çalışmada da, sanayi çalışmasında yaklaşıma devam eder. Köyün, yaşama ve çalışma koşullarının değişmesi, kent ile kırsal kesim arasındaki önemli farkların gittikçe azalmasına yol açar.

Kooperatif köylüleri sınıfı bu zemin üzerinde geliştiği ölçüde, bu sınıf, işçi sınıfına daha çok yaklaşıyor; böylece, ileride sınıflar toplum aşamasında bu sınıf arasındaki tüm farkların ortadan silinmesi için gerekli önkoşulları hazırlanmaktadır.

KİŞİSELCELİK:

Özellikle ABD'de yaygın olan, burjuvazinin son dönemine ait, Protestan dinli limina sıkıca bağlı dinsel - idealist bir burjuva felsefesine verilen ad...

Kişiselcelik, özellikle Amerikan filozoflarından Brighman ve Flewelling tarafından temsil edilir. Leibniz'in monadlarla ilgili idealist öğretilerine dayanır ve ruhsal bir cehher olarak kavranan "iki dünya" birincil varlık ögesi, en yüksek düzeydeki ruhsal değer özellikleri yansıtır. (Devamı 8. Sayfada)

Eylemde ve Gerçekte
HUKUKUN PAYI

- 103 -

Her iki halde de, gerçeği değiştiren hem nispeten baskınsız hem de ona tabi somut bir etkidir; her iki sistemde de, hem kaba kuvvetten ve hem soyut ahlaktan ayrı bir işlevi vardır ve bu ikisi arasında yer alarak istenilen ile mümkün olan arasındaki gelişik ilişkileri ayarlar.

Nihayet her iki sistemde de, teorik bilgin ile deneyim pratik arasında yine hukuk ilişkisine özgü bir değişimci rol oynar.

Altın Fasil
BARİŞÇİ YOLLAR

Buradaki amacımız, kapitalist Devlet sisteminden sosyalist Devlet sistemine geçişte dayanılmaz, barışçıl yollardan geçmenin esas, sımsırları ve koşulları üzerinde genel nitelikte felsefi veya siyasi düşünceler ileri sürmek değildir. Sadece sosyal

ilişkilerin hukuki yönünde inceleme ve çözümün anlaşılmasına bu bakımdan katkıda bulunabileceğini ve bu doğrultuda hukuk planında nasıl yansıtılabileceğini araştırmak istiyoruz.

ŞİDDETİN KAÇINMAK
ARZUYA ŞAYAN VE
MÜMKÜNDÜR.

1. Gelecek şiddetli zamanın içindedir.

Kapitalist hukuku ve sosyalist hukuku ardarda incelememizin sonucunda bazı sabit değerler ve veriler tespit edilmiştir. Şu anlamda ki, iktidara kimin sahip olduğu, iktidarın biçimi ve yönü bir kenara bırakılacak olursa, rejimden rejime değişmeyen konstantlar söz konusudur:

1. Şiddetle başvurmaktan kaçınılabilir de, kaçınılmazdır. Şiddet her zaman en faydalı yol değildir. Hatta zararlı olabilir. Kapitalist Devlette ve muhalafette bu bizi blangüiste maceracılığa sürükleyebilir;

2. Hukuk her iki sistemde de davranışları belirleyen kültürel bir unsur, bir motor bir fren olarak müdahale eder. Kapitalist rejimde hem tahakküm hukuku alanında hem de karşı-hukuk alanında, sosyalist rejimde hem kapitalizmden miras kalan hukuk alanında hem de yeni hukuk sektöründe bu rolü oynar.

Tasfiye gereken hukuk kapitalizme karşı mücadele süreci içinde ne kadar tasfiye edilebilir, yeniden yaratılacak hukuk aynı süreç içinde ne ölçüde yaratılabilir, Sosyalist Devlet o kadar daha elverişli koşullardan yararlanmıştır olur.

3. Tekelci kapitalizmin sosyal keskinleşmeleri, yakın gelecekte ayanlanmakla birlikte, «sosyalist bilinele» da

yandırdı devletleri teşvik eder.

4. Tekelci hukuku kolektif ve kişiselleştirilmiş yapıları ve zorunlu olarak planlamaya dayanan oryantasyonu, sosyalist ekonominin kolektif ve planlı yapılarını hazırlar.

Tekelci kapitalizmden sosyalizme geçiş, daha önce de gördüğümüz gibi, mutlaka daha başlangıçta toprağın kamulaştırılmasını gerektirmez, her şeyden önce sınıf ve mali sermayenin özel mülkiyetten ve özel yönetimden çıkarılmasını gerektirir. Kolektif yapıların iptalini değil, mülkiyetleştirilmelerini gerektirir. Devlet aygıtının yapılarındaki değişikliklerin etmel amacı bu süreçte güvence altına almaktır.

Bu şartlar altında, kapitalizmin tekelci aşamasında, devrimin gerçekleştirilmesinde belirli bir yasal ve hukuki süreklilik, yani kapitalizmin sınıf tahakkümünün

bertaraf edilmesi mümkün olabilir.

4. Hukuk kurallı kendiliğinden ilerlet bir doğrultuda gelişmez; yukarıda belirttikimiz karakteristiklere cevap veren her yeni hukuk kurallı ancak yoğun bir politik faaliyetin, o kurallı geliştirilmesinde çıkarları olanların çabalarının meyvesi olabilir; bir kere kabul edildikten sonra da daha sonraki ortak politik faaliyetlerinin dayanağı yeni bir unsur olur.

Kapitalist rejimde hukuk kurallı kitlelerin kavranışına bağlıdır; sosyalist rejimde ekonomik ve kültürel kalınmaya ve gerek iktidarın gerekse halkın bu kalınma üzerindeki baskısına bağlıdır. Gelecekteki iktidarın halkın eylemini müdahaleci bir anlayış içinde hükümet sorunlarına yönelmeye sınırlı dinden alması ve bu girişimini sürdürmesi gerekir.

(Devamı var)

TRT-1

05.00 Açılış ve Program...
05.50 Türküler, Şarkılar ve Oyun Havaları
06.00 Kısa Haberler
07.30 Haberler
07.40 Sabahın Sabahı
09.00 Kısa Haberler
09.02 Kadın Dünyası
10.00 Kısa Haberler
10.01 Arkası Yarın
11.05 Hafif Müzik
11.20 Türküler
11.40 Şarkılar
12.10 Öğle Üzeri
13.00 Haberler
13.15 Hafif Müzik
14.32 Müzik Bahçesinden
15.00 Kısa Haberler
15.20 Şarkılar
15.40 Hafif Müzik
16.05 Türküler Geçidi
16.30 Şarkılar Geçidi
17.00 Kısa Haberler
17.02 Akşama Doğru
18.00 Kısa Haberler

18.01 Çocuk Bahçesi
18.18 Laf Laf Açar
19.00 Haberler
20.02 Çocuklar İçin Orak
20.12 Hafif Müzik
20.15 Köy Dağarcığı
20.40 Şarkılar
21.00 Kısa Haberler
21.02 Türküler Geçidi
21.20 Taneler
21.40 Şarkılar
22.00 Kısa Haberler
22.40 Türküler
23.00 Haberler
23.10 Barış ve Sevgi
23.40 Türküler
24.00 Kısa Haberler
00.02 Geca Konseri
00.55 Kısa Haberler
01.00 Program ve Kapanış

TRT-2

08.00 Açılış ve Program
08.02 Gün Başlıyor
09.00 Olayların İçinden

09.30 Türküler
09.45 Müzik Sözlüğü
10.15 Metin Güyerdin
10.30 Hafif Müzik
10.50 Türküler
11.10 Şarkılar
12.00 Çeşitli Sololar
12.20 Şarkılar
13.00 Haberler
13.15 Çeşitli Kısa Müzik
13.30 Olayların İçinden
14.30 Çeşitli Müzik
15.00 Solistlerden Seçmeler
15.30 Türküler ve Oyun Havaları
16.00 Hafif Müzik
16.20 Arkası Yarın
16.40 Türküler
17.00 Türk Yorumcuları
17.30 Fasil
18.00 Türk Halk Müziği
18.30 Toplu Program
18.50 Hafif Müzik
19.00 Haberler
19.45 Küçük Koro
20.15 Küçük Konser
20.45 Nazım Berkirhan'dan
21.00 Bir Sanatçının
Günüğü
21.30 Bizden Sesler
22.00 Türküler Geçidi
22.30 Solistler Geçidi
23.00 Küçük Konser
23.30 Haberler
23.35 Söz Eserleri ve Söz Soloları
23.55 Program ve Kapanış

TRT-3

07.00 Açılış ve Program
07.02 Güne Başlarken
09.00 Sabah Konseri
09.00 Türkçe Haberler
09.03 Barok Müzik
09.30 The Supremes
10.00 Çoğuş
10.30 Diskoteğimizden
11.00 Öğleye Doğru
12.00 Türkçe Haberler
12.03 İngilizce Haberler
12.06 Sizin İçin
13.00 Konser Saati
14.30 Coz Müziği Wood
Herman ve Orkestrası
15.00 Günün Konseri
16.00 Oda Müziği
17.00 Türkçe Haberler
17.03 İngilizce Haberler
17.03 Plaklar Arasında
18.00 Stüdyo FM
19.00 Akşam Konseri
20.00 Lieder ve Aryalar
20.30 Melodiler Geçidi
21.00 Müzik Takvimi
22.00 Türkçe Haberler
22.03 İngilizce Haberler
22.08 Gecenin Getirdikleri
23.00 Pozartesi Konseri
24.00 Geca ve Müzik
01.00 Program ve Kapanış

TELEVİZYON

18.30 HABERLER

18.35 GÖKKUŞAĞI

19.30 SPOR

20.30 HABERLER

21.15 MİNİK KONSER

21.20 KİTAPLAR ve DÜŞÜNCELER

22.05 TÜRK HAFİF MÜZİĞİ
"Aja Pekkan"

22.30 LÂNET (1)

23.15 HABERLER

Dünya
Sendikalar
Kongresi
Belgeleri

- 2 -

Dünya Bankası, 1974-1975 yıllarında 660 milyon dolar insanın «yoksulluk içinde» yaşadığını belirtti; yani bu insanların yıllık geliri, 50 ile 60 dolar arasında bulundu. 500 milyon insan da «bu yıl bir yoksulluk içindeydi»; yani yıllık gelirleri 100 ile 150 dolar arasında değişiyordu. 1983 yılı için yapılan tahminlerde, kith içinde olanların sayısı 750 milyon olarak belirtiliyor.

Bu koşullarda, dünya nüfusunun yarısı demek olan 2 milyar insan, kötü beslenmeden muzdarip tir; yani günde alınması gereken en az kalori miktarı olarak sahik verilen 1900 kalori den daha az alabilmektedirler. Bu nedenle, insanın her türlü hastalık karşısında ki direnç büyük ölçüde azalmaktadır, çocuklarda ölüm oranı bazı Afrika ülkelerinde binde 200'de bulmaktadır hatta geçmektedir; ortalamada ölüm yaşı 43 ile 50 yıl arasında bulunmaktadır. 1975 yılında, 4-5 milyon insan kötü beslenme nedeniyle ölmüştür.

İstisna artması nedeniyle iş gücünün kullanılmaması, alıyan edilmesini görmek şartı değil midir? Bununla birlikte yıllarca gelişmiş kapitalist ülkelerinde, işsiz sayısının toplam işgücüne oranı % 2 ile 3 arasında, bugün bu oran % 6'ya yükselmiştir. Bu tür bir durum alanlarının terk edilmesi, işyerlerinin kapatılması, üretim kapasitelerinin olanağı düzeyin altında değerlendirilmesi, iş gücünün aşırı sömürsü, çalışmanın özündeki gerileme, doğal kaynaklarda ve çevre koşullarında ısrak, savrulmuş doğal bir olay haline gelmiştir. Öte yandan ayrımcılık, işçilik alanında daht yer bulabilir. ABD'de, zenciler işsizlerin oranı % 12'yi, zenci gençlerin

ise % 37'yi aşiyor. OECD ülkelerinde de, işsizlerin % 40'ini, 25 yaşından küçük gençler oluşturuyor. Kadınlar için de durum aynıdır. Gelişmiş kapitalist ülkelerde işsizlik bu sayılara, az gelişmiş ülkelerde 33 milyon işsiz, milyonlarca strek işsiz, işçileri, yüklerde tanınlan yoksulluk eşliğinde bulunan «en niri istihdam» koşullarında 250 milyon insanı etkilemek gerek.

Ya konut koşulları için ne de meli? Dünya nüfusunun % 63'ü kırsal alanlarda yaşıyor. 2000 yılına doğru, bu oranın % 50'ye düşmesi olasıdır. Bu, fazladan bir milyar insanı kentlerin emmek zorunda kalacağı anlamına gelir. O durumda, dünyada, nüfusu 1 milyonu geçen 200'den fazla kent olacak tir. Bu çaptaki kentlerin sayısı 1976'da 60 idi.

Oysa günümüzde, Üçüncü Dünya'da 200 milyon yoksul insan kentlerde yaşıyor. Pek çok büyük metropolde, bunların % 30'u geçmektedir ya da barakalarda oturmaktadır. 3 kişiye bir odanın düştüğü bir ev «asiri mekân» kabul edilir se, böylece konutların oranı İran'da % 45, Pakistan'da % 60, Filipinler'de % 35, Meksika'da % 55'tir. Kalkıda nüfusun % 70'i tek odalı konutlarda yaşamaktadır.

Bütün bu durum, ücretlerin sınırlanma gücünü durmadan yontan enflasyon ve fiyatların artışını nedeniyle ağırlaşma eğilimindedir. Paranın oynaklığı ve dövizsizliği, uluslararası tekelci kanalları bir ülkeden diğerine yapılan spekülasyon amaçlı sermaye transferleri, gelişmeleri ve dengesizlikleri artırıyor.

Gelişmekte olan ülkeler tarafından elde edilen birkaç milyar dolar, onların serfaleten kurtulmalarına, kapitalizmin adaletsiz uluslararası ekonomik ilişkiler sistemi ile gelişmesini durdurabilmeleri için y

terit olmuyor. Bu genç devletlerin borçlarının 300 milyar doların üstünde olduğu tahmin ediliyor ve bu miktar, gelişmiş kapitalist ülkelerde ekonomik faaliyetin yavaşlamasına bağlı olarak gerilemeye uğrayan ihracatlarında kazana bilecekleri miktarı aşiyor. 3 gelişmiş kapitalist ülke ile 19 gelişmekte olan devlet arasında aylarca süren görüşmelerden sonra 1977 Mayıs'ındaki Kuzey-Güney Konferansı'nın başarısızlığı sonuçlanmasa, bugün varolan adaletsiz dünya ekonomik düzeyinin yeni baştan değiştirilmesini haklı olarak isteyen genç devletler ile emperyalist güçler arasındaki çelişkilere ilişkin konuşmakta olduğumuz bir kez daha gösterildi.

Dünyada 800 milyon insanın kur-yazak olmaması bir skandaldir. Eğitim alanındaki bunaltımın, okulların çocukların yüksek düzeyde öğrenimden yararlanabilmesine engel olan eğitim sistemi içindeki eşitsizliklerin de altını çizmek gerekir. Bu tabloya, bir de işsizlikteki artış, ahlaki değerlerin bozulması, suç işleme eğilimi, in, uyuturucu maddelerin kullanılması, seks ticaretinin, güdümün ve yiddetle başvurmanın kayı verici artırışı, sendikal çalışmaların önüne çıkarılan engelleri, paralı komandoların, patron beslemesi haydut ceterlerinin, işçilerin ve diğer «urttaşların yaşamalarına ve özgürlüklerine saldıran yeni tip faşist «rupların» cezasız kalmalarına ilişkin gelişmeleri eklemek gerek. Mad di ve manevi yaşamın tüm yönlerini altüst eden kapitalist toplumda, çelişkilere tam anlamıyla patlamasına tanık olunmaktadır.

Hikmet bize, bu toplumu sistemli bir şekilde kapkara gösterdiklerini söylemez. Bu olayları biz kafamızdan uydurmuyoruz; bu son derece suçlayıcı nitelikteki sayıları biz kafamızdan uydurmuyoruz. Bu sayıları, bizim görüşlerimizi paylaşmadıkları bilginin kuruluşlar vermektedir. Kaldı ki, kağıt üzerinde verilen bu «süslü» sayıların, milyonlarca insanın derin sıkıntılı durumunu yeterince dile getiremediğini de görmek gerekir.

Hikmet bize, bu toplumu sistemli bir şekilde kapkara gösterdiklerini söylemez. Bu olayları biz kafamızdan uydurmuyoruz; bu son derece suçlayıcı nitelikteki sayıları biz kafamızdan uydurmuyoruz. Bu sayıları, bizim görüşlerimizi paylaşmadıkları bilginin kuruluşlar vermektedir. Kaldı ki, kağıt üzerinde verilen bu «süslü» sayıların, milyonlarca insanın derin sıkıntılı durumunu yeterince dile getiremediğini de görmek gerekir.

Hikmet bize, bu toplumu sistemli bir şekilde kapkara gösterdiklerini söylemez. Bu olayları biz kafamızdan uydurmuyoruz; bu son derece suçlayıcı nitelikteki sayıları biz kafamızdan uydurmuyoruz. Bu sayıları, bizim görüşlerimizi paylaşmadıkları bilginin kuruluşlar vermektedir. Kaldı ki, kağıt üzerinde verilen bu «süslü» sayıların, milyonlarca insanın derin sıkıntılı durumunu yeterince dile getiremediğini de görmek gerekir.

Hikmet bize, bu toplumu sistemli bir şekilde kapkara gösterdiklerini söylemez. Bu olayları biz kafamızdan uydurmuyoruz; bu son derece suçlayıcı nitelikteki sayıları biz kafamızdan uydurmuyoruz. Bu sayıları, bizim görüşlerimizi paylaşmadıkları bilginin kuruluşlar vermektedir. Kaldı ki, kağıt üzerinde verilen bu «süslü» sayıların, milyonlarca insanın derin sıkıntılı durumunu yeterince dile getiremediğini de görmek gerekir.

Hikmet bize, bu toplumu sistemli bir şekilde kapkara gösterdiklerini söylemez. Bu olayları biz kafamızdan uydurmuyoruz; bu son derece suçlayıcı nitelikteki sayıları biz kafamızdan uydurmuyoruz. Bu sayıları, bizim görüşlerimizi paylaşmadıkları bilginin kuruluşlar vermektedir. Kaldı ki, kağıt üzerinde verilen bu «süslü» sayıların, milyonlarca insanın derin sıkıntılı durumunu yeterince dile getiremediğini de görmek gerekir.

(Devamı Edecek)

K. ZELINSKI

SOVYET EDEBİYATI

— 148 —

Anlatımı kolaylaştırmak için başvurduğumuz bu kümelendirmenin bilimselden çok subjektif ve oldukça keyfi olduğunu hemen söyleyelim. Yeni olumlu kahraman tipi, güzel olayların tüm gelişleriyle gerçekçi ve doğru olarak yansıtılması, ister tarihsel benzetmelerden isterse formalist ve naturalist yöntemlerden kaynaklansın sanatsal gerçeğin tanrıyla mücadele, tüm Sovyet halklarının ve uluslarının edebî gelişmelerine damgasını vurmuştur. Sovyet edebiyatı, ana çizgileriyle, biçimde çokuluslu, içerikte birliktir bir edebiyattır. Söz konusu birlik «sosyallizm» temasıyla sağlanır.

Şimdi, Sovyetler Birliği'nde ulusal edebiyatların kendi ulusal dillerindeki gelişmelerinden sonra ortaya çıkan ortak çizgileri toparlamaya çalışalım. Bu sürecin başlıca göstergelerinden biri, dillerin çeşitliliğidir. Sovyetler Birliği'nin, edebiyat haritası, parlak renkli bir paletti andırır.

Diğer bir görünüm, çok dillilik engelinin manevi birlik sayesinde aşılmıştır.

Bir yandan ulusal gelenek ve biçimler gelişirken, SBKP'nin programında yer alan aşağıdaki sürecin nasıl gerçekleştiği üzerinde de duralım. SBKP programı şöyle der: «Uluslar arasındaki sadeli ve manevi değer değişimi yoğunlaşsın; her cumhuriyetin ortak amaca, komünizmi kurma amacına katkısı artırsın. Sınıflar arasındaki farklılıkların ortadan kalkması ve komünist toplumsal ilişkiler düzeni, ulusların toplumsal benzerliklerini arttırsın. Ahlak kültürü, günlük hayatla ilgili ortak komünist özelliklerin gelişmesine, aralarında ki karşılıklı güven ve dostluğun güçlenmesine katkıda bulunulsun.»

Bu ortak çizgiler, sadece, (Halkların kardeşliği, sosyalist kuruluş, vs. gibi tüm Sovyet edebiyatlarına özgü) konularda sınırlı değildir. Aynı zamanda ulusal tarzların değişiminde, üslup ve biçimlerin evriminde de yansır. Başka bir deyişle, tüm Sovyet halklarının ve kabilelerinin ruhunu meydana getiren ortak nokta, sosyalist gerçekçilik arayışıyla sanatsal yaratıcılığı, derin kökler salar ve yeni estetik biçimlenmeler doğurur. Önemli olan, hayatın genel komünist içeriğinin özümlemesi sırasında ulusal sanatın biçim ve geleneklerinin değişmesi ve yenilenmesi sürecinin gerek yazılarına bile yeni kavuşan halkların edebiyatında, gerekse eski edebiyatlarda aynen görülmüştür.

Sanatçının dikkatli, komünizmin kuruluşuna yönelik toplumsal güçler üzerinde yoğunlaşmıştır. Bu güçler, tarihsel hedeflere doğru ilerleyen

Bu ortak çizgiler, sadece, (Halkların kardeşliği, sosyalist kuruluş vs. gibi tüm Sovyet edebiyatlarına özgü) konularda sınırlı değildir. Aynı zamanda ulusal tarzların değişiminde, üslup ve biçimlerin evriminde de yansır

halkın güçleridir. Artık söz konusu olan, tüm eski toplumda meydana çıkan yeni kahramanlar, yeni ilişkilerdir. Eski, tarihsel olayları anlatan eserlerde de aynı kurala rastlanır: Yazarın dikkatli, yane, tarihin başlıca hareket ettirici güçleri olan halk ve sınıf mücadelesi üzerine yoğunlaşır.

Sosyalist gerçekçilik akımının pek çok ulusal edebiyatta kazandığı ikinci ortak çizgi —daha önce de değindiğimiz— konu benzerliğidir. Bu çerçevede, bazı konu ayrıntılarında bile benzerlikler görülür. (Örneğin ilkel bir kabilede avcılık yapan cahil bir genç adamın bir Sovyet aydınına, bir doktor, bir bilim, bir mühendise dönüşmesi). Bu konu benzerliğinin başlıca nedeni, Sovyetler Birliği'nde tüm halkların ve ulusal grupların devletin ekonomik ve kültürel biçimlenişine, kolhozların, yeni endüstrinin, sosyalist kültürün kuruluşuna katılmış olmalarıdır.

Ulusal edebiyatların, sosyalist gerçekçiliği özümlediklerini gösteren üçüncü ortak çizgi düzyazı ve asıl destan — roman türündü geliştirme eğilimidir. Bu romanların konuları, halkın eski toplumsal biçimlenmeden (kapitalizm veya feodalizm) yeni sosyalist biçimlenmeye geçişini yansıtır. Bu eğilim Rus edebiyatında olduğu kadar (A. Tolstoy, M. Solohov, A. Fadeev, C. Fedin) Ukrayna edebiyatında da (O. Gonchar, M. Stelmah) Letonya edebiyatında (A. Upi, V. Easi) Azeri edebiyatında (S. Rahimov) Kazak edebiyatında da (M. Uezov) görülür.

Üslubun, dilin, dilsel yöntemlerin ve imajların evriminde de ortak noktalara rastlanır. Bir yandan, sanatçıların üslup arayışları yeni bir dil, yeni bir ritim yaratmaya, yani kısaca yeninin aranması ve devrimci dönüşümü dile getirmeye elverişli biçimler bulmaya yönelir. Rus edebiyatında, bu türden arayışlar önce Mayakovski'nin adına bağlanır. Mayakovski, ulusal edebiyatları, özellikle de feodal geleneklerin baskısının çok fazla duyulduğu Doğu bölgeleri halklarının edebiyatlarını geniş ölçüde etkilemiştir.

Özellikle düzyazıda kendini gösteren diğer eğilim, basit ve ifadeli dilsel klasik üslup geleneklerinin evrimidir. Gelişmekte olan ulusal edebiyatlar sosyalist gerçekçilik çerçevesindeki gelişmelerine engel olan geleneksel bazı özellikleri ayıklayıp atmaya başlarlar.

Daha önce de değindiğimiz gibi, Sovyet ulusal edebiyatlarının birliği, sadece ideolojik içerikte değil, aynı zamanda da, biçimsel gelişmelerin genel eğiliminde de yansır.

(Devam edecek)

Hegel, temkinli olduğumuz zaman susuz olduğumuzu söyleyerek bu lürden temkinlilik gülmüş duruma düşürmüştür. Ne var ki, gerçek bir dereceye kadar farklıydı. Temkinli düşünüşün özel bir yefeneği ve becerisi vardı. Tokluğu sürekli olduktan sonra, durumundan hoşnutlu ve gerçeğe dönük hiç bir açlık duymuyordu

— 49 —

Marks, bir nesneye o nesnenin özüne uygun olarak yaklaşan bir düşünce bağımsızlığı kazanmaya uğraşmıştır. Hiç bir dış düşünce, araştırmacının zihnini gerçek yönündeki arayıştan sapırmamalıdır. «Gerçekliğin arayışının ilk görevi, sağa, ya da sola bakmadan gerçeğe ulaşmaya çalışmak değil midir? Düşüncem belirlili bir biçimde açıklamam gerektiğini sürekli olarak aklımda bulundursam, el altındaki sorunun özünü elbette unuturum.»

Marks, burjuva gerçekçiliği konusundaki eleştirisinin ilkerlerini şöyle belirtmiştir: «Varolan her şeyin acımasız bir eleştirisini yaparım; lki anlamda acımasız: Bu eleştiri kendi sonuçlarından korkmaz ve varolan güçlerle yüz yüze geldiğinde geri çekilmez.»

«Kendi varlığınıza korkmayın!» Bu slogan, her araştırmacının yazı masasının üzerinde yer olmalıdır. Marks, böylece pısrık düşüncünün gevşekliliği ve korkaklığını ortaya koyup giddetle eleştirdiği çeşitli ya ptılarında, bu belgiden sık sık söz etmiştir.

Yeri gelmişken, belirtmemiz gerekir ki, bilimdeki pısrıklılık (philistinizm), aynı öz-eleştiriye hiç dayanmaz. Tersine, her türden yükses ve tımtırlıklı sözlerle kendini yüceltmeye uğraşır. Bilim alanındaki bir pısrığın dogmalara bağlılığı, bilimin kendisine düşkünlük ve bağlılığımsı gibi maskelenir; hayal kısırlığı, ona göre bilimsel sadelikler. Öte yandan ulaşmaya yatkınlık ve düşüncede korkaklık ise, kesin olarak, bilimsel temkinlilik anlamına gelir.

Hegel, temkinli olduğumuz zaman susuz olduğumuzu söyleyerek bu lürden temkinlilik gülmüş duruma düşürmüştür. Ne var ki, gerçek bir derecede kadar farklıydı. Temkinli düşünüşün özel bir yefeneği ve becerisi vardı. Tokluğu sürekli olduktan sonra, durumundan hoşnutlu ve gerçeğe dönük hiç bir açlık duymuyordu. Çok rahatı ve kendinde nemindi. Böylece temkinlilik düşüncü, «sadece, aynı zamanda sürekli bir doymuşluk durumunda kaldığı için yitip imekten kesin olarak kaçışın nedeninden başka bir şey olmadığını ortaya koyup kendini bütün bütün ele verdi. «Ne var ki, ilâk olarak yaşayan her şey de tüpki manevî olarak yaşayan her şey gibi temkinlilikle doymaktan uzak olup gerçeğe ulaşmaya, onu tanımayla, kendi itlel duygusunu doyurmaya uğraşır...» Ömer Hayyam, bunun «kısır düşünce»nin kaynağı olduğunu yazarken açıkça bu tür pısrık temkinlilikten söz ediyordu.

Böylece, bilim alanındaki pısrık, gerçek yönündeki araştırmayla pek ilgilenmez, bunun yerine gerçeğin kendisini tedirgin etmemesini sağlamaya ilgilendir.

Gençlik ve Toplum

Böylece bilim adamlarının niteliğini ortaya seren Marks a yeniden kulak verelim: «...Bir kişi, bilimi, (ne denli yanlış olursa olsun) bilimin kendisinden değil de, dışarıdan, yabancı, dış ilgilerden kaynaklanan bir görüş açısına uydurmaya uğraştığı zaman, ben o kişiye 'aşağılık' derim. Marks, gününün ekonomi politikaları arasında birçok kişiyi, Malthus, Roscher ve Bastiat gibi lerini bütünüyle aşağılık kişiler olarak tanımlamıştır. Malthus'un düşüncesinin bayalığı, kendini, «bilimsel önermelerden çıkardığı ihtiyatlı, köklü olmayan sonuçlar»da gösteriyordu.

Lenin, yapıtlarında; Marksçılığın çok sayıdaki bilgin ahlaklarını, umutsuz bilgilerini, doktrinerlerini ve pısrıklarını gülmüş duruma düşürmüştür.

Bunlardan birisiyle tanışalım: Belli bir saygınlığı olan Avusturyalı sosyal-demokrat Otto Bauer. Bauer «değerli bir yaşlı beyefendi, kuşkusuz erdemli bir allo babası, çok dürüst bir yurttaş», «sınıf mücadelesi, iş savaş ve yaklaşan proletarya devrimi konusundaki eserleri de kapsayan drin kitapların en sadık okuyucusu ve yazarıdır. Ama Bauer, proletarya devrimi Rusya'da bir gerçek haline gelince, «bilgi ve pısrık nitelik»ini ortaya koydu. Devrimi «reformu dilln yağıyla lekelenmekte hiç zaman kaybetmedi.

Bu yüz seksen dereceli dönüş niyeydi? Lenin'e göre, bu bilgi, «mülksüzleştiricileri, mülklerini ellerinden almadan mülksüzleştirilmenin teorik olarak mümkün olduğunu bir sabit fikir halinde zihninde taşıyordu (bilgiler düşünemeler, onlar ancak ezberleyebiliyorlar, anlamını bilmeden papagan gibi tekrarlarken öğreniyorlar). O, hep bunu tekrarlardı. Bunu, anlamını bilmeden papagan gibi tekrarlarken öğrenmişti. 1912'de ezbere biliyordu. 1919'da ezbere tekrarlardı.»

Bir başka yerde Lenin, böylece Marksçılara ilişkin olarak şunu belirtir: «Marks, büyük olasılıkla, bir zamanlar Heine'den alıntı yaptığı sözceklere tekrarlardı: «Ejderha dışırlı ettim, pırsı bittim.»

Marksçı-Leninist felsefe, durmadan gelişen insanlık kültürünün teorik özdür. Kişinin yaratıcı düşüncesini geliştirip inceltir, ona diyalektik olarak düşüncemeyi öğretir. Herkesin de kabul edeceği gibi, bu zor bir görevdir; bireyin uzun yıllar boyunca büyük çabalar göstermesini gerektirir. Engels, teorik düşünmenin doğuştan gelen bir yetenek olduğunu yazmıştır. «Bu doğal yeteneğin geliştirilmesi, ilerletilmesi gerekir; ilerletilmesi gerekir; ilerletilmesi için de, henüz daha önceki felsefenin incelenmesinden başka bir yol yoktur.» (Devamı Var)

— 124 —

Savaş, adanın çevresinde yer alıyor, fakat garnizon seyretnmekle yetinip savaşa katılmıyordu.

«Şaka deven şaka külo. Sadece uçaksavarlar, bunların dışında sayılabilecekti. Arada bir düşman uçağı düşürdükleri de oluyordu. Fakat garnizonun belkemiği olan adadaki topçular, Suk ho'da bulundukları öndört ay içinde tek atış yapmamışlardı.

«Çeşitli kişiler, çeşitli biçimlerde yaşıyorlar», dedi. «Biz de kafeste yaşıyoruz.» da, çok sıkışık bir yer olarak görünüyor. Çünkü Martınoy, uzun boylu, geniş omuzlu bir gençti, üstelik yaralı olarak ağır derecede faal bir insandı. Talimler sırasında el bombasını adanın bir ucundan diğerine fırlatmakta gıcık çekmezdi. Boş zamanlarında, fenerin çevresinde hiç durmadan tur atardı.

Adadaki hiç kimsenin üst ca vusMartınoy kadar savaş teerbisi yoktu. 1940 yılı kışında, Finlandiya kampanyası sırasında deniz piyade birliklerinde hizmet görmüş ve Vyborg başkınında yer almıştı. Bunu takiben Riga, Pyarna, Tallinn ve Peterhof'da savaşmıştı. Daha sonra da Leningrad'ın varoşlarında yapılan çarpışmalara katılmıştı. Ve birden savaşın en kızgın anında Sukho A-dasına atılmıştı, orada yapıp kalmıştı.

Ada beyaz olduğundan şimdi su daha koyu görünüyordu. Koyu renkli bulutlar, fenerin hemen üstünden hızla geçiyorlardı. Hava henüz tam olarak aydınlanmamıştı. Ufuk tamamen pusluydu. Kasvetli bir gün geçirecekleri anlaşılıyordu.

Her gece sığınakta katıldığı savaşları anlatırdı. Oradaki herkes bunları ezber biliyordu. Fakat yine de aynı arzuya dinlerlerdi. makta kendisini bir tuzağın felce düşmüş gibi hissettirmiş ne kuytu yoktu. Fenerin çevresinde tur atarken, gerçektende kafese kapatılmış bir ayağı benziyordu. Topçu Komutanı Östeğmen Gusev, onun bu ayı giydürlüğüne dayanamazdı. Onu ne zaman fenerin etrafında tur atarken yakalasas, hemen bir iş leat ederdi. Ve Martınoy, verilen işi memnuniyetle yapardı, çünkü iş, zusuunu tatmin ederdi. Östeğmen Gusev, aynı za-

manda adanın da komutanı idi. Adadaki herkes rutbece ondan küçüktü. Zayıf, çok dar omuzlu bir insandı. Daima dindimkti. Diğerleri gibi sığınakta yaşamak, fenerin dibindeki tahta kulübede otururdu. Kulübede kendisin den başka, emirleri Sashka Stroganov da kalırdı. Sashka, savahları uyanır uyanmaz ilk işi açığı koşmak ve dategmenin traş olması için şaak su almak olurdu. Sashka'nın kendisi bütün gençliğine rağmen da ha hiç traş olmamıştı. Oysa bellüğe dayanamazdı. Bunkorkardı, çünkü küçük bir toprak parçası üzerinde değil de, kentte yaşayan ve her gün tiyatroya ya da

kulübe giden bir insanmış gibi görünüşüne dikkat ederdi. Pantolonu daima ütülü olur, üniformasının düzmele ve botları pırl pırl parlardı. Gömleğini her gün değiştirirdi. Aynı özeni adamlarından da isterdi. Traşsız bir yüz ya da kararmış bir düğme gördüğü zaman adada fırtınalar kopardı. Kalk borusundan son nöbete kadar, adadaki her şeyi kararlaştırılan yolu izlemesine, herkesin meşgul olmasına dikkat ederdi. Tembellüğe dayanamazdı. Bunkorkardı, çünkü küçük bir toprak parçası üzerinde değil de, kentte yaşayan ve her gün tiyatroya ya da

zaman kadar zararlı bir şey olamayacağına inanırdı. Topçu erleri, günün büyük kısmını atış talimatı yaparak geçirirdi. Yine her gün aynı saatte erler, el bombası, tıf-fek atışı talimatı yaparlardı. Ve her gün adanın yüzeyi, bir gemi güvertesi gibi süpürülür, fırçalanır ve temizlenirdi. Gusev, bir defasında partili örgütçüsü Poleshehuk'a, «Zamanı geldiğinde demic gibi olmayınız» demişti. Ufak tefeo kepulpli gınel Ufak tefek Poleshehuk, sakin yüzünü ona doğru kaldrarak iyilik dolu gözlerle üstüne bakmış ve «Olacağı, Yoldaş Teğmen» demişti.

Komutanın emirleri Sashka Stroganov, oradan söze karışarak, «Sıramız gelecek mi acaba?» diye sormuştu. Fakat sorusuna kimse cevap vermemişti. 22 Ekim 1942 sabahı, Suk ho Adası'ndaki her sabah gibi başladı. Nöbetçi, içeri girerek «Kalk borusu!» diye bağırdı. Sığınakta ani bir değişiklik oldu. Her şey birden canlanırdı ve her taraf sesle dolardı. Herkes, yataklarından yuvarlanarak giyinmeye başlardı. Denizciler birer birer dışarı fırlayarak elçerlerini temiz hava ile doldurdu lar. Rüzgar çok sert estiğin-

den ilk başta nefes almaları biraz güç olmuştı. Sığınakta iken duydukları dalgalanırın sesi, şimdi kulaklarını sağır ediyordu. Kart! Gece yılın ilk kartı düşmüş ve Suk ho Adası bembeyaz olmuştu. Ada beyaz olduğundan şimdi su daha koyu görünüyordu. Koyu renkli bulutlar, fenerin hemen üstünden hızla geçiyorlardı. Hava henüz tam olarak aydınlanmamıştı. Ufuk tamamen pusluydu. Kasvetli bir gün geçirecekleri anlaşılıyordu. Östeğmen Gusev, yanında emirleri Sashka Stroganov olduğu halde fenerin önünde-

ki düz ve küçük meydana, traşı ve dindik olarak duruyordu. Gusev, birliğe sabah geçindi daima ilerdi. Topçular toplanır, dönder kişilik sıralar oluşturur ve so si her rüzgarı yenecek kadar güçlü olan dışavus Martınoy'un emirlerine uyarak fenerin önünde bir aşağı bir yukarı yürüyüş yaparlardı.

Sashka Stroganov, adadaki en genç askardı. Daima gülümseyen yüzünde bir sol yanağında, diğerti de çene-sinde olmak üzere iki kızıme bulunu rdu.

Birden nöbetçi er, Gusev'in önüne gelerek gelanı durdu ve teleskoptan bazı gemilerin gelmekte olduğunu gör düğünü bildirdi. Gusev, «Kaç tane?» diye sordu.

Gözlem noktasındaki nöbetçi, «Sayısını tam olarak söyleyemeyeceğim, fakat yirmiden fazla», diye cevap verdi. «Nereye doğru yol alıyorlar?»

«Doğru üzerimize geliyorlar.»

«Kuzeybatıdan, Yoklas Us teğmen. Oradan»

Nöbetçi eliyle ufku işaret etti.

Geçitteki herkes aynı anda başını o yana çevirdi, fakat görünürlere dalgalardan, grl ufuktan başka bir şey yoktu. (Devamı Edecek)

"Teslim Olmayanlar Ölmez"

Nikolai Chukovsky

Yerel grupta mücadele eden ulusal takımımız yaptığı üç maçta galibiyet, bir beraberlik ve bir yenilgi olarak Çarşamba ya da Pazartesi Akşamı'na emir-
dan üçüncü sırada bulunuyor.

**GRUPLARINDA
İLK SIRAYI
ALAN 7 TAKIM
1980 YILINDA
EV SAHİBİ
İTALYA'NIN DA
KATILMASIYLA
FİNAL GRUBUNU
OLUŞTURACAK VE
8 TAKIM AVRUPA
ŞAMPİYONLUĞU
İÇİN MÜCADELEYE
GİRİŞECEKLER**

Avrupa uluslar kupası Grupelememe maçlarında heyecan her geçen gün biraz daha büyüyor

Milli takımımızda yer aldığı 7. grupta Federal Almanya Galler'i Wrexham'da 2-0 yenerek büyük bir avantaj sağladı

Avrupa Kupası Grup Eleme maçları tüm hızıyla sürerken heyecan her geçen gün biraz daha büyümektedir. Kupanın liddali ekiple zaman zaman beklenen futbolcuları oynatmayarak final şanslarını zorlaştıran daha önce şans verilmiş bazı takımlarda aldıkları başarıları sonuçlarla şekillendiriyorlar. Bu bir ölüme şu anda ölümlerin futboldeki aşaması veya tam tersi düşüğü ile de anlatılır.

Avrupa Kupası Grup Eleme maçlarındaki büyük heyecan geçtiğimiz çarşamba

geceyi oynanan 6 karşılaşma ile yine doruğa ulaşırken toplam 11 gol atıldı. Bu altı karşılaşmanın en başarılı takımı da hiç şüphesiz ki Almanya oldu. Evet Federal Almanya başarılı olmayan ancak sonuçta ulaşan bir futbolla Galler'i hemde Wrexham'da 2-0 devirmeyi başardı. Bizim de bulunduğumuz 7. grupta ki bu sonuç tabiri Federal Almanya'yı bir anda şanslı kıldı. Şu ana kadar üç maçta dışında oynayan ve hiç yenilmeyen Federal Almanya büyük bir aksilik olmasa şimdiden finale yükselen ilk takım olarak İtalya'ya oynanmaya hak kazanmış görülmüştür.

Gecenin bir önemli sonucunu da futbolda büyük bir aşama içinde bulunan Yunanistan yaptı. Altıncı grupta mücadele veren Yunanistan deplasman da Macaristan'a boyun eğmedi. Aldığı 0-0 ilk sonucu la liderliği bırakmamıştır.

Birinci grupta İngiltere bir maç noksanıyla K. İrlanda'nın ardından ikinciliğini koruyor. Bu grupta birinci olacak takımı K. İrlanda - İngiltere maçları belirleyecek. İkinci grupta ise Avusturya

sahasında Belçikayı yenilerek avantajını kaybettiler. Ancak grup birinciliği yine de Avusturya; Portekiz ve Belçika maçlarının sonucuna bağlı olacaktır.

Üçüncü grupta bu hafta maç yapılmadı ancak İspanya 4 maçta aldığı 7 puan ile finale en yakın ekip. Dördüncü grupta şu anda lider durumda bulunan ancak çarşamba gecesi Polonya'ya yenilen Hollanda'nın işi oldukça zor. Çünkü rakipleri Polonya ve D. Almanya yarışta pekte kolay bir rakaba benzemiyorlar.

Beşinci grupta Çekoslovakya dolu dizgin finale doğru koşuyor. Geçtiğimiz hafta Lüksemburg deplasmanında kazasız kapatan Çekler Fransa ile deplasmanda yapacağı maçta puan çıkarsa final yolunu açmış olacak.

Önümüzdeki aylarda takım lar amansız mücadelelerini sürdürürlerken 1980 yılında İtalya da yapılacak finallere ev sahibi olarak maç yapmadan katılacak olan İtalya millî takımında hazırlıklarını şimdiden yoğun bir şekilde sürdürmektedir.

GRUPLARIN PUAN DURUMLARI

1. GRUP	
K. İrlanda	4 3 1 0 6 1 7
İngiltere	3 2 1 0 9 4 5
S. İrlanda	5 1 3 1 0 8 5
Danimarka	5 0 2 3 9 13 2
Bulgaristan	3 0 1 2 2 6 1
2. GRUP	
Avusturya	5 2 2 1 7 5 6
Portekiz	3 2 1 0 4 2 5
Belçika	4 0 4 0 3 3 4
İskonya	3 1 0 3 5 6 2
Norveç	3 0 1 2 3 6 1
3. GRUP	
İspanya	4 3 1 0 9 2 7
Romania	3 1 1 1 5 5 3
Yugoslavya	2 0 0 2 3 5 0
Kıbrıs	1 0 0 1 0 5 0
4. GRUP	
Hollanda	5 4 0 1 12 3 8
Polonya	4 3 0 1 7 2 6
D. Almanya	3 2 0 1 5 5 4
İsviçre	3 0 0 3 1 8 0
İtalya	3 0 0 3 1 8 0
5. GRUP	
Çekoslovakya	3 3 0 0 8 1 6
Fransa	4 2 1 1 8 5 5
İsviçre	2 0 1 1 3 5 1
Lüksemburg	3 0 0 3 1 9 0
6. GRUP	
Yunanistan	5 2 1 2 12 7 5
Finlandiya	3 2 0 1 6 0 4
Macaristan	4 1 1 2 4 6 3
Rusya	2 1 0 1 2 2 2
7. GRUP	
Galler	3 2 0 1 8 2 4
B. Almanya	3 1 2 0 2 0 4
Türkiye	3 1 1 1 2 2 3
Malta	3 0 1 2 1 9 1

Geçtiğimiz çarşamba gecesi Polonya da Polonya ya 2-0 yenilerek grup birinciliği şansını tehlikeye sokan Hollanda bir maçta Rensmbring ile atak ayarlamaya çalışıyor.

BASKETBOLDA ECZACIBAŞI ZİRAAT BUGÜN KARŞILAŞIYOR

Türkiye Birinci Basketbol Ligi final grubu maçları bugün İstanbul Spor ve Sergi Sarayı'nda oynanacak olan Eczacıbaşı - Ziraat Fakültesi maçı ile sona erecektir. Geçtiğimiz Perşembe günü yapılan maçta sonunda Efes Pilsen'in şampiyonluğunu ilan etmesi üzerine Eczacıbaşı da ikinci sırayı almıştı.

Final grubunun sonuçlarının belli olması nedeniyle bugün Eczacıbaşı'nın Ziraat Fakültesi ile yapacağı karşılaşmanın prestij açısından başka hiçbir önemi yok.

Spor ve Sergi Sarayı'nda gayeden uzak bu karşılaşma saat 17.30'da başlayacaktır.

Önce Malta adından Türkiye maçlarında 0-0 beraberlik olarak grup maçlarına kötü başlayan Federal Almanya Galler'i Wrexham'da yenerek grubun final için en yakın adayı olduğunu kanıtladı.

SAHİBİ:

POLİTİKA Basım Yayın A.Ş. adına KEMAL TÜRKLER

YAZIŞLARI MÜDÜRÜ: AYDIN ŞENESER

DİZGİ: Politika Basım Yayın A.Ş. Tipo Tezeleri

BASKI: Asya Gazetecilik ve Neşriyat Ltd. Şti. Matbaası

Abone koşulları

Yurt içi Yıllık 750 TL - 6 aylık 400 TL - 3 aylık 200 TL

Yurt dışı Yıllık 900 TL - 6 aylık 500 TL - 3 aylık 250 TL

Avrupa uçak fark olarak sayı için 6.50 TL ek ücret alınır

İLAN TARİFESİ:

İstanbul Baskısı 100, TL Yayın İlanları 50 TL

Bütün Türkiye ve Avrupa satımı 200 TL

